

V petek je bila v Ljubljani slovesna otvoritev vojaške gimnazije »Franc Rozman-Stane«. Več o svečanosti ob otvoritvi berite na 12. strani. — Foto: F. Perdan

Leto XXVIII. Številka 86

Ustanovitelji: občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič – Izdaja CP Glas Kranj. Glavni urednik Igor Slavec – Odgovorni urednik Albin Učakar

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

GLAS

Revolucionarnost in ustvarjalnost v preteklosti in sedanjosti

Z zvoki internationale, ki sta jo izvajala pihalni orkester iz Škofje Loke in pevski zbor KUD Ivan Cankar od Sv. Duha, se je v soboto dopoldne v kinu Sora v Škofji Loki začela svečana proslava ob 40-letnici stavke v Šeširju. Poleg delavcev tovarne, več kot 80 udeležencev stavke pred štiridesetimi leti, predstavnikov občinskih družbenopolitičnih organizacij in občinske skupščine, so se proslave udeležili tudi predsednik slovenskih sindikatov inž. Janez Barboič s sodelavci, Boris Zihelj in Tone Fajfar.

Navzoče je najprej pozdravila predsednica sindikalne organizacije v Šeširju Milka Langerholc, ki je tudi na kratko spregovorila o razvoju delovne organizacije. Dejala je, da se številnim delovnim zmagam njihovega kolektiva in jubilejem približuje še ena. Ob dnevu republike bodo odprli novo tovarno na Trati in tako zelo izboljšali pogoje dela pa tudi produktivnost in poslovanje.

Za njo je povzel besedo predsednik občinskega sindikalnega sveta Marjan Gantar. Spregovoril je o razvoju delavskega gibanja na Gorenjskem in v Škofji Loki. Dejal je, da je v obdobju pred drugo svetovno vojno delavstvo pred drugo svetovno vojno delavstvo prevzelo vlogo tožitelja in vedno bolj pogosto zahtevalo svoje pravice. Stavkovni val, ki je zajel svet ob pojavu fašizma in na pragu druge svetovne vojne, je odjeknil tudi pri nas. Delavci na Gorenjskem, posebno pa delavci tovarne Šešir, so že zelo zgodaj pokazali svojo zavest. Najprej leta 1933, ko so se povezali v svoji organizaciji, ki je bila vključena v Jugoslovansko strokovno zvezo. Nato leta 1935, ko so se zaradi nezdružljivih razmer odločili za stavko in vzdrali v boju z delodajalcem mesec dni: od 11. oktobra do 11. novembra, ko so se vrnili na delo.

Tudi med narodnoosvobodilno borbo so delavci Šeširja ostali zvesti revolucionarni tradiciji. Veliko število se jih je vključilo v borbo, tisti pa, ki so ostali v tovarni, so s sabožami in drugimi akcijami preprečevali sovražniku, da bi izdelke in material uporabljaj za svojo vojsko.

Zatem je Marjan Gantar govoril o razvoju samoupravnih odnosov in samoupravljanja ter vlogi delavskoga razreda v sedanjih revolucionarnih spremembah v naši družbi.

Udeleženec stavke upokojenec Franc Logonder, ki je bil v letih pred vojno vodja delavskih zaupnikov v Šeširju in eden od voditeljev stavke, je zatem obudil spomine na dogodke pred štiridesetimi leti. Dejal je, da se je prva revolucionarna iskra vkresala v Šeširju že leta 1933, ko so se delavci organizirali v strokovni organizaciji. Ustanovni sestanek strokovne zveze je bil 8. avgusta v vrtni lopi gostilne Plevna. Še preden so se delodajalci zavedali, kaj se v tovarni dogaja je bilo v Jugoslovansko strokovno zvezo včlanjenih 95 odstotkov delavcev. Organizirano delavstvo je potem iz meseca v mesec zahtevalo od delodajalcev, da spoštujejo njihove, z zakonom določene pravice, in njihov položaj se je resnično izboljševal. Že naslednje leto so sklenili kolektivne pogodbe, na jesen leta 1935 pa so zahtevali popravo kolektivne pogodbe in zvišanje plač.

»Vedeli smo, da je leto poslovno uspešno, vendar je delodajalec odklanjal naše zahteve. Mi pa smo vztrajali in ker po preteklu določenega roka, to je 11. oktobra 1935, zadeve še niso bile rešene, smo začeli s stavko. Organizacija štrajka se je v celoti posrečila. Proizvodnja se je povsem ustavila. Že takoj prvi dan smo organizirali stavkovni odbor, ki je takoj napravil razpored straž pri vseh vhodih v tovarno. Stražili smo v skupinah in se menjavali vsaki dve uri, noč in dan, ves čas trajanja stavke. Loko, ampak kvečjemu za Ameriko. Strankarski voditelji, tako liberalni predvsem pa klerikalni, so na vsa usta vpili, da so komunisti pokazali, kaj so in zakaj ščuvajo delavce. Prav dobro se še spominjam enega od pogajanj v Ljubljani. Ko smo prišli zastopniki delavcev v sejno dvorano pri Zadružni gospodarski banki v Ljubljani, le-ta je bila lastnica naše tovarne, je predsednik banke poklical po telefonu še druge svetovalce. Javil jim je, da so komunisti iz Škofje Loke že prišli.«

Stavka ni presenetila samo delodajalca, ampak je močno odjeknila tudi med delavci v Škofji Loki in drugih gorenjskih mestih. Vse pošteno delavstvo se je z našim bojem strinjalo. Le mestna buržoazija nas je zasmehovala češ, da smo se upijanili kruha in da stavka ni za Škofje

Ob 40-letnici stavke v Šeširju je bila v soboto v kinu Sora v Škofji Loki svečana proslava. Poleg članov kolektiva in gostov je bilo na proslavi tudi okrog 80 udeležencev stavke.

Sporazum z upravo podjetja je zagotovil vse že obstoječe obveznosti delodajalca do delavcev, izključil je vsakršno izvajanje sankcij proti delavcem in proti stavkovnim voditeljem. Ceprav v svojih zahtevah nismo uspeli, je bil moralni uspeh stavke izredno velik. Vplival je tudi na delavce v drugih tovarnah v Škofji Loki in v Kranju. Do tedaj ni bilo nikjer v okolici čutiti delavskega gibanja, od tedaj naprej pa so tudi v drugih podjetjih postali zahtevnejši.

Tudi vodstvo podjetja je spoznalo, da bo moralo z nami resno računati, zato nam je čez nekaj časa mezde dvignilo. Vedelo je, da se bomo ponovno uprli, če nas bodo hoteli izigrati.«

Proslave se je udeležila tudi Ivana Pintar, ki je kot dvajsetletno dekle sodelovala v stavki. Danes

je upokojenka, svojega dela v Šeširju in dela v organizaciji ter štrajka pa se spominja takole:

»V Šeširju sem se zaposlila kot štirinajstletno dekle. Že nekaj let kasneje sem se vključila v pravne za osnivanje organizacije in tudi v organizacijo sem bila vključena od vsega začetka. Organizacija je imela zelo dobro Nadaljevanje na 12. strani

Naročnik:

Franc Logonder

XVI. NOVOLETNI SEJEM OD 17. DO 26. DECEMBRA 1975

Kranj, torek, 11. 11. 1975

Cena: 1,50 dinarja

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih.

Prodaja s popustom

BELA TEHNIKA GORENJA
I. in II. kvaliteta

5 %

stanovanjsko in kuhinjsko
pohištvo 3 – 5 %

od 10. novembra do 10. decembra

v poslovnih enotah:

salon kuhinjske opreme Dekor, Kranj
salon pohištva veleblagovnice Globus
Prodajalna Slon Žiri

Mladinci v partizanskih enotah

V soboto se je s svečano zaobljubo priključilo enotam teritorialne obrambe 400 mladincov in mlaďank s Štajerske. Slovesnost je bila na Osankarici na Pohorju. Mladi partizani so se prostovoljno javili za vstop v enote teritorialne obrambe in so prišli iz vseh mariborskih srednjih šol, delovnih organizacij in iz visokošolskih zavodov.

Najboljše delovne brigade

Na seji predsedstva RK ZSMS so govorili o pripravah na sklenitev družbenega dogovora o mlađinskih delovnih akcijah in njihovem finančiranju ter izbrali najboljše brigade na letošnjih delovnih akcijah. Na Kozjanskem se je najbolj izkazala brigada Elektro industrije Jugoslavije, ki so jo pripravili pri velenjski OK ZSMS. V Brkinah je bila najboljša brigada Jesenško-bohinjskega odreda, v Halozah brigada Veljka Vlahović iz celjske regije ter v Suhih krajini brigada Prežihovega Voranca s Koroške.

Pregled dela Sterijinega pozorja

V prostorih slovenske akademije znanosti in umetnosti je bila konec preteklega tedna pod predsedstvom Josipa Vidmarja seja glavnega odbora Sterijinega pozorja, na kateri so sprejeli poročilo o jubilejnih 20. jugoslovenskih gledaliških igrah ter načrt za naslednje, 21. igre.

Akademiku Josipu Vidmarju, predsedniku glavnega odbora ob ustavnostni Sterijinega pozorja, so ob njegovi 80-letnici izročili knjigo fotografij o 20. jubilejnih igrah.

Tito odlikoval Zwittra

Predsednik republike Josip Broz-Tito je za posebne zasluge na področju javnega delovanja, ki pomeni prispevek k splošnemu napredku države, odlikoval profesorja ljubljanske univerze dr. Frana Zwittra z redom republike z zlatim vencem. Odlikovanje mu je izročil predsednik republiškega komiteja za raziskovalno dejavnost dr. Milan Osredkar.

Še vedno težave

Gospodarska rast v Sloveniji je v rahlem vzponu, cene se umirajo in vse kaže, da okvir, predvideni v resoluciji, ne bodo preseženi. Kljub temu so poglaviti problemi še vedno nestabilnost, nizka storilnost, premajhen izvoz in gospodarska rast, ki je pod možnostmi. To so ugotovili na nedavni seji izvršnega sveta Slovenije.

50.000 števcev za Tunizijo

Tovarna Iskra je dobila te dni v Tuniziji še eno naročilo – zmaga je na mednarodnem natečaju za dobavo 50.000 števcev.

V minulih letih je Iskra izvozila v Tunizijo že 100.000 enofaznih števcev in v bistvu postala glavni dobavitelj teh artiklov Tuniziji. Iskra sodeluje tudi na mednarodni licitaciji za gradnjo tovarne za električne števce nadalje od glavnega tunizijskega mesta. Tovarna naj bi letno izdelala 100.000 števcev, po dokončni dograditvi pa bi se število podvojilo.

Letos 25.000 avtomobilov

Industrija motornih vozil Novo mesto bo letos izdelala 25.000 potniških avtomobilov in dostavnih vozil. Če k temu dodamo opremo za servis in proizvodnjo delov, bo skupni letosni dohodek znašal 2,6 milijarde dinarjev.

19. oktobra so predstavniki kranjske občine v italijanskem mestu Rivoli podpisali listino o pobratenju. Delegacijo Kranja je vodil predsednik občinske skupščine Tone Volčič.

Želja po prijateljskem sodelovanju – pobratenje

Kranj – Kranjska občinska skupščina je na pobudo in željo italijanskega mesta Rivoli v pokrajini Torino 7. oktobra letos sprejela sklep o pobratenju s tem mestom. Na podlagi takšnega sklepa so 19. oktobra letos v Rivoli podpisali listino o pobratenju. Drugi del podpisa pa bodo v Kranju opravili ob slavnostni seji vseh zborov kranjske občinske skupščine, ki bo 27. novembra.

Ob podpisu listine o pobratenju je bila v mestu Rivoli delegacija kranjske občine, ki jo je vodil predsednik občinske skupščine Tone Volčič. V delegaciji pa so bili še sekretar komiteja občinske konference ZK Henrik Peterrelj, predsednik zborna krajevni skupnosti občinske skupščine Janez Grašč, vodja štiričanske delegacije sindikalne organizacije Kranja, ki je bila takrat na obisku v Rivoli, Viktor Eržen, in predstavnik ZZB NOV iz Kranja Peter Tulipan. Po podpisu listine – podpisala sta jo župan mesta Rivoli Franco Dondi in predsednik kranjske občinske skupščine Tone Volčič – in po vrnitvi delegacije v Kranj je predsednik občinske skupščine Tone Volčič povedal:

»Med našim obiskom smo se prepričali o neverjetnem spoštovanju politike in vloge Jugoslavije v sedanjem tako nemirnem svetu. V tem italijanskem mestu v pokrajini vidi jo v Jugoslaviji edinega resnega pobernika za sožitje in borca za mir ter oporo naprednim silam v Italiji. Pri tem posebej poudarjam vlogo tovariša Tita.«

Bili smo priča priznanju notranje ureditve Jugoslavije. Jugoslovanski samoupravni socializem zanje ni samo privlačen, ampak v njem vidijo tisto, kar pravzaprav sami želijo. To smo videli v pogovorih z delavci prizvajalcem, s kulturnimi in prosvetnimi delavci.

Delovni ljudje in napredna intelektualna skupnost v komunistični partiji in socialistični stranki, se ne usmiljeno in izredno ostro borijo proti ostankom fašizma in proti vsem tistim, ki hočejo netiti razdore med Jugoslavijo in Italijo. V potrditve tega naj povem, da so se med našim obiskom zbrali župani pokrajine Torino in pri spomeniku 2000 padlim proti fašizmu prisegli, da se bodo borili za ideje padlih in da se fašizem ne ponovi.«

A. Zalar

Priprava programov skupne porabe

Radovljica – O osnutkih delovnih programov samoupravnih interesnih skupnosti v radovljški občini za prihodnje leto je bilo doslej že precej razpravljal tudi občinska skupščina na skupni seji vseh zborov, hkrati pa so se končale razprave v političnih aktivih v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih.

Ko so na seji skupščine razpravljali o osnutkih delovnih programov na področju takoimenovane skupne porabe, so tako uvodoma kot v razpravi ugotovili, da se bosta v najtežjem položaju prihodnje leto znašli spet kulturna in telesnokulturna skupnost. Zato so delegati podprli predlog delegacije krajevne skupnosti Radovljica, da je za ti dve skupnosti treba stopnje v občini prihodnje leto uskladiti oziroma povečati za toliko, kolikor bodo znašale tovrstne stopnje v vseh gorenjskih občinah. Ugotovili pa so še, da je prav glede stopnjeni v solidarnosti v republiki še veliko neznank.

Nekatere nejasnosti pa vseeno ne morejo biti razlog, da razprave in priprave o tem ne bi potekale normalno oziroma po programu. Predsednik izvršnega sveta občinske skupščine je delegate seznanil, da bo ta teden v občini potekalo usklajevanje osnutkov programov posameznih interesnih skupnosti. Tudi prihodnji teden bo glavno delo potekalo na tem področju, zadnji teden v novembru pa se bodo že oblikovali konkretni predlogi o programih in stopnjah v izvršnih organih samoupravnih interesnih skupnosti. Od začetka do srede decembra pa bodo o tem potekale razprave in sklepanja v organizacijah združenega dela. Predzadnji teden v decembru bodo v skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti o programih odločali zbori delavcev oziroma zbori uporabnikov. Zadnji teden v decembru pa je predvideno sklepanje o resolucijah, družbenih dogоворih in prispevkih.

Po tako začrtanem programu naj bi letos prvič v uresničevanju delegatskega sistema samoupravne skupnosti že na samem začetku leta začele z uresničevanjem začrtanih in sprejetih nalog. A. Zalar

Jesenice

Računski seji predsedstva občinskega sindikalnega sveta na Jesenicah so po razpravi o stabilizacijskih prizadevanjih v občini sprejeli več pomembnih sklepov. Tako so se zavzeli za to, da bi morali biti delavci, ki si prizadevajo za čim boljše gospodarjenje, ustrezeno nagrajevanju, da bi morali samoupravni organi v organizacijah vsaj enkrat mesečno obravnavati razmre v gospodarsko stanje v organizaciji. Predvsem so poudarili pomen novatorstva in racionalizatorstva, zaposlovanja, problem stanovanj ter naloge pri planiranju v srednjoročnem obdobju. Do zdaj so srednjoročne plane razvoja v jeseniški občini izdelale le nekatere delovne organizacije, skupaj le šest organizacij od vsem osemdeset in več, kolikor jih deluje v jeseniški občini. D. S.

V sredo, 12. novembra, bo na Jesenicah seja aktiva članov Zveze komunistov v stanovanjskem gospodarstvu. Razpravljal bodo o uresničevanju sklepov in stališč 7. kongresa ZKS o stanovanjski politiki ter o sklepih skupne komisije izvršnega komiteja predsedstva CKZKS in predsedstva republiškega sveta zveze sindikatov za usmerjanje družbenopolitične akcije za gradnjo stanovanj za delavce v občini Jesenice. Pogovorili se bodo o nalagah, ki čakajo komuniste v naslednjem obdobju. D. S.

Kranj

Včeraj popoldne je bila šestnajsta seja komiteja občinske konference socialistične zveze, ki so se udeležili tudi člani koordinacijskega odbora za spremljanje družbenopolitične aktivnosti za uresničevanje ciljev družbeno-ekonomske politike. Razpravljal so o družbenopolitični in gospodarski aktivnosti za stabilizacijo ekonomskega gibanja.

Danes popoldne se bo pri občinski konferenci socialistične zveze sestal na prvi seji koordinacijski odbor za sodelovanje z zamejskimi Slovenci, združenci in drugimi jugoslovenskimi narodi. Obravnavali bodo delovni program odbora in se pogovorili o akciji solidarnosti z Vietnamom.

V četrtek popoldne bosta občinska konferenca socialistične zveze in občinski svet zveze sindikatov pripravila posvet s predsedniki delegacij za samoupravne interesne skupnosti in z vodji konferenčnih delegacij. Ocenili bodo delovanje delegatskega sistema in razpravljal o usposabljanju delegatov.

Združenje samostojnih obrtnikov kranjske občine bo jutri popoldne v Kranju pripravilo sestanek z vsemi obrtniki. Pogovorili se bodo o kolektivni pogodbi, kreditiranju zasebne obrti in knjigovodskem servisu. A. Ž.

Radovljica

Občinski svet zveze sindikatov bo danes opoldne pripravil v Radovljici posvet s predstavniki osnovnih organizacij sindikatov in s predsedniki konferenc osnovnih organizacij. Razpravljal bodo o organizacijskih in vsebinskih pripravah letnih skupščin članstva osnovnih organizacij sindikata in o osnutku sindikalne liste za prihodnje leto. Na dnevnem redu je tudi razprava o organizaciji kluba samoupravljalcev in ocena aktivnosti sindikatov v razpravah o skupni porabi.

Vsi trije zbori radovljške občinske skupščine so na skupni seji v sredo, 5. novembra, imenovali za člana odbora za postavitev spomenika NOB v Dražgošah Mihaela Kozinca, člana izvršnega sveta občinske skupščine. Razen tega so imenovali iniciativni odbor za izgradnjo Triglavskih žičnic. V odboru so Zoran Zagari iz Ljubljane (predsednik odbora) in člani: Milos Šulin iz Ljubljane, dr. Mihal Potočnik iz Ljubljane, Rado Dvoršak iz Ljubljane, Cveto Kobal iz Ljubljane, Gregor Klančnik iz Ljubljane, Mirko Jamar iz Ljubljane, inž. Polde Pernuš iz Bleda, Slavko Osredkar iz Jesenice, Stane Kajdič iz Radovljice, Pavel Tolar iz Bleda, Vlado Šanca iz Kranjske gore in Božo Benedik iz Bleda. – Za družbenega pravobranilca radovljške občine pa so na seji imenovali Ferda Bema, dosednjega predstojnika enote Zavoda za solstvo v Kranju. A. Ž.

Škofja Loka

Včeraj popoldne je bil v Škofji Loki sestanek zastopnikov vseh družev, ki so registrirana na področju Škofjeloške občine. Sklicala ga je občinska konferenca SZDL Škofja Loka. Predstavniki občinske konference SZDL so najprej podali kratko obrazložitev novega zakona o družtvih, nato pa so prisotni obravnavali problematiko v zvezi z izdelovanjem pravil in programov družev. Sestanek pa je bil sklican tudi z namenom, da se na njem širše izmenjajo mnenja ter obravnavajo vprašanja, ki se pojavljajo v zvezi z zahtevano registracijo družev.

Občinska konferenca SZDL Škofja Loka je v teh dneh po vseh večjih krajih v občini sklicala posvete predsednikov krajevnih konferenc SZDL, predsednikov delegacij samoupravnih interesnih skupnosti v krajevnih občinskih skupščinah po posameznih krajevnih skupnostih. Pred konferencami SZDL in delegacijami namreč že v bližnji prihodnosti stojijo izredno pomembne naloge. Med temi nalogami je tudi obravnavanje programov samoupravnih interesnih skupnosti ter krajevnih skupnost. Javne razprave o teh programih bodo potekale od 20. novembra do 15. decembra, nosilci razprav pa bodo delegacije za samoupravne interesne skupnosti ter delegacije, ki pošiljajo delegate v zbor krajevnih skupnosti občinske skupščine. Občinska konferenca SZDL sklicuje posvete z namenom, da bi akcija v vsej občini potekala čim bolj enotno. Posvet je včeraj že bil v Škofji Loki, danes ob 16. uru bo v prostorih TVD Partizana v Gorenji vasi, ob 18. uru v prostorih krajevne skupnosti v Žireh, jutri, 12. novembra, pa v malo dvorani kulturnega doma v Želenikih. – jg

Tržič

V ponedeljek se je na občinskem svetu Zveze sindikatov Tržič sestala komisija za družbeni standard in rekreacijo. Člani komisije so razpravljal o pravilniku delavskošportnih iger in rekreacijskih tekmovanj delavcev, katerega predlog je pripravil republiški svet Zveze sindikatov. Predlog pravilnika je bil v Tržiču dobro ocenjen. Predvsem kaže pohvaliti njegovo težnjo po uveljavljivosti enotnih kriterijev za takša tekmovanja v republiki.

V torek se je sešla v Tržiču skupščina samoupravne interesne skupnosti za otroško varstvo. Delegati so razpravljal o uresničevanju letošnjega programa skupnosti, o oblikovanju delovnega in finančnega programa za prihodnje leto in snovanju srednjoročnega programa do leta 1980. Se posebej opozorili na nujnost popoldanskega varstva otrok in na uvažanje varstva za otroke, stare med sedmimi meseci in tremi leti oziroma tako imenovanih jasli.

Cetrtek pa so izbrali za delovno srečanje člani izvršnega odbora občinske konference SZDL. Razpravljal so o političnem položaju v svetu, obravnavali uresničevanje samoupravnega sporazuma o stipendiranju in se seznanili z zasnovanimi srednjoročnega programa razvoja tržičke občine do leta 1980. – jk

V Tržiču pristopajo k samoupravnemu komunalnemu skupnosti

Tržič – Tudi komunalne dejavnosti so področje, kjer kaže z ustanavljanjem samoupravnih komunalnih interesnih skupnosti za delovnim ljudem in občanom čim večjo vlogo in vpliv. Da je komunala področje posebnega družbenega pomena in za ljudi se posebej občutljivo, ne gre posebej poudarjati. Možnosti za oblikovanje samoupravnih interesnih skupnosti za komunalno področje je več. V skupnosti se lahko povežejo le določena področja komunalne dejavnosti, lahko velja za eno ali več krajevnih skupnosti ali pa za eno ali več občin. V Tržiču se nagibajo k oblikovanju enotne občinske komunalne interesne skupnosti, ki bo obsegala celotno občino in vsa področja komunalne dejavnosti. K taki usmeritvi prispeva tudi sorazmerna majhnost tržičke občine.

Delegati tržičke občinske skupnosti so preteko sredo imenovali iniciativni odbor za ustanovitev skupnosti. Vodi ga Franc Kopac, delegat krajevne skupnosti Pristava. Tajniške posle bo opravljala Magda Slapar, delegat skupščine občine. Člani iniciativnega odbora pa so Janko Jeržek, delegat občinskega sveta Zveze sindikatov, Stane Hiršel, delegat krajevne skupnosti Tržič-mesto, Jože Valjavec, delegat Komunalnega podjetja, Janez Plajšek, delegat občinske konference SZDL, Milenko Despotovič, delegat krajevne skupnosti Bistrica, Metod Ahačić, delegat Bombažne predmestne in tkalnice in Pavel Samec, član delegacije Peko. – jk

Še vrzeli v organiziranosti mladih

Tržič — V tržiški občini z razvijenostjo mladinske organizacije in s članstvom v organizaciji Zveze socialistične mladine Slovenije niso zadovoljni. V občini je 21 organizacija združenega dela in temeljnih organizacij, osnovne organizacije ZSMS pa so oblikovane v petnajstih. Mladi so brez organizacije v Splošnem gradbenem podjetju, temeljni organizaciji Gozdnega gospodarstva, Komunalnem podjetju, Kompasu na Ljubljani, gostinskem podjetju Zeleznica in Obretnem podjetju. Zeleznica in Obrtno podjetje pogojev za oblikovanje osnovnih organizacij ZSMS res nimata, zato bi kazalo ustanoviti aktiv, v drugih štirih organizacijah združenega dela pa razlogov proti organiziranosti mladine ni. Položaj je povsem nasproten. Vsakodnevni problemi terjajo organizacijo mladih! Da z ZSMS v organizacijah združenega dela ni vse v redu, pričajo tudi podatki o članstvu. V tržiški občini je 1836 delavcev, mlajših

Delovni program ZRVS

Radovaljica — V sredo, 5. novembra, se je sestal občinski odbor zvez rezervnih vojaških starešin in razpravil o delovnem programu ZRVS Radovaljica za prihodnje leto in o praznovanju 22. decembra. Dovorili so se, da bodo do konca tega in v prihodnjem letu organizirali v občini več predavanj, seminarjev in raznih akcij.

Ze ta mesec bodo imeli teoretično in praktično delo o tajnem poveljevanju z enotami, prihodnji mesec pa bodo pripravili seminar za predavatelje RVS. V začetku prihodnjega leta (9. in 10. januarja) bodo organizirali tekmovanja Po stezah partizanske Jelovice, februarja pa bodo preučili gradivo v reviji Naša obramba: Partizanska četa v zasedi. Pripravili bodo tudi tribuno z naslovom Do kje smo prišli v izvajanjih stabilizacije. Aprila pa bodo izvedli praktične naloge: Partizanska četa v zasedi in orientacijsko-taktične po-hode.

Vse leto bodo tudi sodelovali pri usposabljanju mladih za SLO, vsem rezervnim vojaškim starešinam pa bodo priporočili, naj prihodnje leto v reviji Naša obramba preučijo gradivo: Zelena preskrba, Priprave prebilstva na SLO, Priprave oboroženih sil, Osnove ureditve zemljišča za potrebe oboroženega boja in drugo.

Na seji so se dogovorili, da letos za dan JLA v občini ne bodo pripravili osrednje proslave, marveč bodo proslave v Bohinju, na Bledu, v Radovljici in v Podmartru. Razen tega so se dogovorili, da bodo v osnovnih organizacijah ZRVS in v aktivnih pokazali nova orožja in člane seznanili z delovanjem in z rokovanjem z njimi.

C. Rozman

Živimo 1500 let na naši zemlji
Preprečili bomo ugotavljanje manjšine
ker je nedemokratično in proti avstrijski državni pogodbi

POZIV KOROŠKIH SLOVENCEV
Zveza slovenskih organizacij na Koroškem in Narodni svet koroških Slovencev sta te dni na celotnem dvojezičnem območju Koroške izobesili slovensko in nemško pisane letake v znak odpora manjšini proti načrtovanemu spreštevanju posebne vrste. Letak, ki ga objavljamo, nemo, vendar dovolj zgrovorno priča o pravični borbi naših zamejcev za neodstojljive pravice, zapisane v državni pogodbi, ki jih umetno sproženo preštevanje lahko le zmanjša. Vsako zmanjševanje bi pravice zmanjševalo na ničlo! Slovensko načrtnost skupnost na Koroškem je sicer ohrabrla izjava zveznega kanclera dr. Bruna Kreyskega o prizadevanjih za zboljšanje odnosov z Jugoslavijo in uresničevanje načel državne pogodbe. Vendar ne davno izvoljeni avstrijski voditelj ni nikjer omenil načina uresničevanja v parlamentu izrečene dobre volje. (hk) — Foto: F. Perdan

od 27. člansko izkaznico Zveze socialistične mladine Slovenije pa jih ima le 837 ali 46 odstotkov.

V krajevnih skupnostih smo priča slabšemu položaju. Mladinsko organizacijo ima le devet od trinajstih krajevnih skupnosti. Brez organizirane ZSMS so močne oziroma celo najmočnejša krajevna skupnost Tržič-mesto, razen nje pa še Pristava, Sebenje in Dolina-Jelendol. Temu je treba dodati še precej nedelavnih organizacij v Križah in Kotorju. Svoje povedo tudi podatki o članstvu. V trinajstih krajevnih skupnostih živi 3100 mladih, organiziranih pa jih je le 1140! Resda vpišovanje še teče in bo po njegovem zaključku slika boljša, vendar v nobenem primeru ne more biti zadovoljiva.

V organizacijskem pogledu kaže izreči pohvalo le osnovnim organizacijam Zveze socialistične mladine Slovenije na osnovnih šolah in Jugoslovanski ljudski armadi. Na osnovnih šolah so na primer maja sprejeli v organizacijo 158 pionirjev.

Precejšnjo grajo zasluži organiznost študentov oziroma šolajoče

se mladine. Studentje in dijaki nimajo svojega kluba, razen tega pa jih skoraj ni srečati v družbenopolitičnem življenju krajev, kjer živijo. Tovrstni neorganizirani botruje v prečasnji meri dejstvo, da v tržiški občini ni ne srednje ne višje ali visoke šole. Tržiška šolajoča se mladina odhaja v Kranj, Ljubljano ali Maribor. Kakšna je družbenopolitična aktivnost mladink in mladincev na teh šolah in v teh krajih (skupno jih je 47) ni znano.

Marsikatero pomanjkljivost bi kazalo odpraviti tudi v organiziranih občinske konference in njenih organov. Nekaterih v pravilih in statutu zapisanih organov še ni, pri večini drugih pa sloni večina dela na predsednikih. Posebej pa velja pohvaliti konferenco mladih delavcev. Bolj negativna kot pozitivna je ocena sodelovanja mladinske organizacije z delegati v družbenopolitičnem zboru, občinski konferenci SZDL in njenih organih. Enako v Tržiču trdijo za sodelovanje mladih v organih sindikata in organizacije ZK, delegacijah in organizacijah, kjer žive. J. Košnjek

Izobraževanje, kadrovanje, samoupravljanje . . .

Na seji predsedstva občinske konference ZSMS, ki je bila pretekli teden, so največ pozornosti posvetili programom dela v prihodnje; osnutku predloga programske usmeritve OK ZSMS do oktobra prihodnje leto in programom dela komisije za kulturo, komisije za ljudski odpor in družbeno samozaščito, klubov OZN in družbenih organizacij in društva.

Kranj — Pri oblikovanju nalog v prihodnjem obdobju občinska konferenca mladine izhaja predvsem iz resolucije 9. konгрesa ZSMS, 7. konгрesa ZKS, 3. seje CK ZKJ in 2. seje občinske konference ZK Kranj. Reorganizacijo občinske organizacije v skladu s statutom ZSMS in ZSMJ so izvedli že v preteklem programskem obdobju. Za

lahko tudi usposabljali za vodilna mesta v mladinski organizaciji. Z dobrim kadrovanjem kanijo doseči večjo odgovornost posameznika do tistih, ki so ga izvolili. Več poudarka bodo dali tudi usmerjanju mladih v poklice. Predvsem si bodo prizadevali za večji vpis na pedagoške in vojaške šole.

Mladina je že večkrat opozorila na izredno slabo stanje dijaških domov. Vnaprej se bodo mladi v kranjski občini prizadevali in bodo tudi pomagali z delom, da bo čimprej zgrajen center srednjih šol na Zlatem polju. Večina šol bo tako dobila primerne prostore in pogoje za delo, dijaki pa prostor za bivanje in učenje v dijaškem domu.

Občinska konferenca bo tudi stalno spremila družbenoekonomsko dogajanje v občini ter sodelovala pri planiranju nadaljnega ekonomskega razvoja. Pripravili bodo tudi več problemskih konferenc, na katerih se bodo kritično opredelili do problemov v zvezi s socialno ekonomskim položajem mladih odnosov.

V načrtu imajo množično idejno-politično usposabljanje in izobraževanje. Izobraževanje nameravajo prenesti v osnovne organizacije, da bi tako lahko usposabljali kar najširši krog mladih ljudi. Najboljši pa se bodo udeležili mladinske politične šole. Težili bodo tudi k temu, da se bo čimveč mladih vključilo v izobraževanje pri ZK, SZDL in sindikatih.

Se posebno pozornost bodo pri usposabljanju posvetili mladim delavcem. Za boljši uspeh na tem področju bodo usposobili marksistični center, ki bo v sodelovanju z delavsko univerzo pripravil poglobojene študije o aktualnih notranjepolitičnih in gospodarskih dogajanjih.

Tudi kadrovjanju bodo v prihodnje posvečali še več pozornosti. Prizadevali si bodo, da bo v vodstva osnovnih organizacij in občinskih organov izvoljenih čimveč neposrednih proizvajalcev. Zato bodo poskrbeli, da se bodo aktivni mladinci

L. Bogataj

V Stražišču danes začetek zborov krajanov

Stražišče — Danes zvečer ob pol sedmih se bodo začeli v prizidku osnovne šole Lucijana Seljaka v Stražišču zbori delovnih ljudi in občanov, ki jih sklicujejo krajevna skupnost in krajevne družbenopolitične organizacije. Zbori se bodo ob isti uri nadaljevali tudi jutri, 12. novembra, v četrtek, 13. novembra, in v petek, 14. novembra. Krajanji so po volilnih okoliših še posebej vabljeni na srečanja, ki utegnijo dolgoročne vplivati na razvoj in urejenost stražiške krajevne skupnosti. Na zborih bodo predstavniki krajevne skupnosti in družbenopolitičnih organizacij krajanom razgrnili načrte za asfaltiranje ulic, cest in potov v stražiški skupnosti, pojasnili sponge referenduma o uvedbi krajevnega samoprispevka za asfaltiranje ulic, cest in potov, ki naj bi bil konec

leta, ter jih seznanili s stroški, ki bi jih terjala ena največjih akcij v Stražišču sploh. Vrednost načrtovanih del se namreč približuje 50 milijonov dinarjev!

V primeru uspelega referendumu krajevna skupnost in družbenopolitične organizacije predlagajo, da bi krajanji začeli plačevati samoprispevki 1. januarja leta 1976. Trajal naj bi tri leta. Obrotniki naj bi plačevali po poldrugi odstotek letno ugotovljenega dohodka, kmetje 8 odstotkov od katastrskega dohodka in dohodkov od lesa, delavci v združenem delu poldrugi odstotek od neto osebnih dohodkov, upokojenci pa enako stopnjo od izplačanih pokojnin. Vsak, katerega dohodki ne dosegajo 1500 dinarjev, pa naj bi bil plačevanja samoprispevka oproščen.

-jk

DO Alpetour Škofja Loka

objavlja za TOZD RTC Krvavec naslednja prosta delovna mesta:

1. obračunskega referenta
2. administratorja blagajnika
3. skladičnika — serviserja smučarske opreme

Pogoji za zasedbo:

pod 1.: srednješolska izobrazba, 3 leta delovnih izkušenj na ustrenem delovnem mestu, obvladovanje strojepisja

pod 2.: dvoletna administrativna šola in 2 leta delovnih izkušenj v administraciji, vsaj pasivno znanje 1 tujega jezika

pod 3.: KV delavec lesne stroke, 2 leta delovnih izkušenj

Enomesечно poskusno delo. Delo se združuje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Nastop dela takoj.

Prosta delovna mesta, na katerih bodo delavci združevali svoje delo za določen čas od 1. decembra 1975 do 30. aprila 1976 ali po dogovoru, pa so naslednja:

2 blagajnikov

nepopolna srednja strokovna izobrazba in 1 leto delovnih izkušenj

7 strojnikov III

PK ali KV delavec strojne ali elektro smeri in 1 leto delovnih izkušenj na žičnicah

5 strojnikov II

KV delavec strojne ali elektro smeri in 3 leta delovnih izkušenj na žičnicah

5 strežnikov

PK delavec in usposobljenost za delo na žičnicah

1 reševalca na smučiščih

KV ali srednješolska izobrazba, opravljen izpit iz gorske reševalne službe, obvezno znanje smučanja

1 serviserja smučarske opreme

KV delavec lesne stroke in 1 leto delovnih izkušenj na takem delovnem mestu

3 redarjev na parkirišču

NK ali PK delavec, lahko tudi upokojenec

Osebni dohodek za vsa objavljena delovna mesta po samoupravnem sporazumu.

Pismene vloge sprejema kadrovska služba v Kranju. Vse podrobne informacije dobijo kandidati na spodnji postaji žičnice Krvavec vsak delavnik od 8. do 10. ure. Rok za prijave je 20. novembra 1975.

Jelovica lesna industrija Škofja Loka objavlja prosta delovna mesta:

1. glavnega izvoznega referenta v TOZD trgovina

Pogoji:

višja izobrazba ekonomske, komercialne ali lesne smeri, zaželeno 4 leta delovnih izkušenj na samostojnih komercialnih poslih, izpit za zunanje-trgovinsko registracijo, znanje enega tujega jezika, zaželeno je, da ima kandidat vozniški izpit in svoj avtomobil, ker je delo povezano s pogostimi potovanji po terenu

2. vodje skladnične službe v TOZD trgovina

Pogoji:

srednješolska izobrazba ekonomske, lesne ali druge ustrezne smeri, zaželeno je, da ima vsaj 3 leta delovnih izkušenj na samostojnih skladničnih poslih

3. samostojnega referenta v računovodstvu (finančno računovodstvo, saldakonti) v SDS skupnih služb

Pogoji:

srednješolska izobrazba ekonomske smeri, zaželeno je, da ima 2 leti delovnih izkušenj v finančno-računovodski službi

4. referenta za samoupravljanje v SDS skupnih služb

Pogoji:

srednješolska izobrazba upravno-administrativne ali ekonomske smeri, vsaj eno leto delovnih izkušenj na samostojnih administrativnih poslih

5. več delavcev in delavk za proizvodne obrate v Škofji Loki

Pogoji:

nekvalificirani delavec, starost najmanj 15 let, urejeno stanovanjsko vprašanje, zaželeno je, da imajo kandidati odslužen vojaški rok

Kandidati naj vložijo ponudbe s kratkim opisom dosednjih zaposlitev na naslov Jelovica, lesna industrija Škofja Loka, s pripisom vloga za zaposlitev v 15 dneh od dneva objave.

Težko leto

Najnovejša izhodišča za načrtovanje družbenega razvoja za prihodnje leto na področju skupne in splošne porabe so popolnoma drugačna, kot so bila še pred nedavnim. Težava je, da nobena smernica ne drži daje kot kakšen meseč. Pri skupnih porabah oziroma samoupravnih interesnih skupnosti za prihodnje trenutno recimo ni več predvidena tako imenovana splošna solidarnost, marveč naj bi se ta sredstva zbirala za vsako posamezno interesno skupnost.

To je recimo samo ena od ugotovitev iz sedanjih razprav na Gorenjskem o načrtovanju skupne in splošne porabe v prihodnjem letu. Res pa je, da so sestavljeni posameznih programov za različne družbene dejavnosti v precej težavnem položaju. Predlog družbenega načrta razvoja Jugoslavije v prihodnjem letu predvideva zaostritev (beri varčevanje in stabilizacijsko obnašanje) na vseh področjih. Eden od predlogov na primer je, da bi se skupna in splošna poraba gibala za 30 do 35 odstotkov počasnejše od rasti družbenega proizvoda. Slovenski načrtovalci pa predvidevajo, da bi bila ta rast počasnejša za 20 odstotkov.

Kakorkoli že, pri načrtovanju potreb in želja za prihodnje leto se v razpravah vse pogosteje srečujemo z ugotovitvijo, da nas čaka težko leto. Načrtovalci za zdaj računajo, da bodo dohodki samoupravnih interesnih skupnosti prihodnje leto v primerjavi z letosnjimi za okroglih 20 odstotkov večji. Takšno načrtovanje naj bi bilo po njihovem mnenju nekako v mejah realnosti glede na začrtane smernice družbenega razvoja. Sicer tudi ta ocena še ne zagotavlja, da bo res tako.

Težave pa se kažejo pravzaprav drugje. Po izdelavi prvih osnutkov programov samoupravnih interesnih skupnosti za prihodnje leto in po njihovem finančnem ovrednotenju so sestavljeni ugotovili, da bi domala v vseh samoupravnih interesnih skupnostih potrebovali precej več denarja kot bo realno mogoče. V nekaterih občinah in v nekaterih samoupravnih skupnostih so izračunali, da bi potrebovali kar enkrat več kot letos. Najpogosteje pa izračuni kažejo, da bi se sredstva povečala za 30 do 40 odstotkov. To pa je veliko preveč kot bomo oziroma kot bo gospodarstvo zmoglo.

Ko so recimo v kranjski občini prišli do takšnih ugotovitev, je bilo že na samem začetku slišati dvoje stališč. Če tudi ne bi upoštevali dogovorjenih omejitev, s katerimi se bomo srečali pri nadaljnem usklajevalnem postopku, moramo vedeti, da tako povečani stopnji gospodarstvo ne bo zmoglo. Zato se moramo že na samem začetku lotiti ponovnega ovrednotenja in usklajevanja. Za izhodišče pri tem neprjetjem in težkem delu pa so se lotili naslednjega postopka. Vsebinski program dejavnosti posameznih interesnih skupnosti so razdelili na štiri oziroma pet delov, in sicer na tako imenovani obvezni program in razširitev obveznega programa (ki ju ni mogoče skrakovati) ter na dopolnilni in na razširitev izravnave programa. Slednji dve kategoriji pa naj bi pomenili možnost izravnave oziroma morebitnega kršenja dejavnosti. In nazadnje so tu še investicije za prihodnje leto, pri katerih bi lahko ugotovili enako. Razdelili bi jih lahko na nujne in na takšne, ki bi jih lahko oziroma morali preložiti na kasnejši čas.

Kot smo že ugotovili in zapisali v naslovu, nas na področju skupne in splošne porabe v prihodnjem letu čaka težko leto. Menim pa, da zaradi takšne ugotovitve ne bi smeli biti nezadovoljni, ne bi se nas smelo lotevati malodušje, saj se bomo kakorkoli že nazadnje kot pribito srečali z realnimi možnostmi. O teh pa smo v zadnjih letih vedno dolično govorili in najbrž je prav, da jih vendarle začnemo dosledno uresničevati na vseh področjih.

A. Žalar

Poslovni rezultati so ugodni

Kranj, 6. novembra — Danes je tu zasedal izvršni svet občinske skupščine Kranj pod predsedstvom Franca Šifkoviča ter obravnaval 9-mesečno poslovanje kranjskega gospodarstva, družbeni dogovor o organizaciji kmetijske pospeševalne službe ter vsebino osnutka o javnem redu in miru.

»Rezultati devetmesečnega gospodarjenja v občini Kranj so ugodni,« je na seji IS občinske skupščine Kranj izjavil njegov predsednik Franc Šifkovič. »Gospodarstvo kranjske občine se je stabiliziralo,« je poudaril Igor Weiss, član IS in načelnik oddelka za gospodarstvo in pri tem navedel, da so k temu pomogla močna prizadevanja vseh organizacij združenega dela za doseg čim boljših poslovnih rezultatov.

Vsekakor je doseženi rezultat resnično razveseljiv in ohrabruječ tudi za obdobje do konca letosnjega leta, ko pričakujemo izboljšanje gospodarskih in poslovnih rezultatov tudi z tistih OZD, ki imajo ob tem periodičnem obračunu prikazano »poslovno izgubo«. Te pa so: Elektro Kranj (5 milijonov din), Iskra — Elektromehanika — TOZD Telekomunikacije in TOZD Električna ročna orodja (skupaj 16 milijonov

din), Sava — TOZD tovarna umetnega usnja (8 milijonov din), če naštejemo samo največje. Delovni kolektivi teh organizacij združenega dela so prepričani, da bodo svoje poslovne rezultate do konca leta močno popravili, če že iz takih ali drugačnih razlogov izgub ne bo mogoče v celoti odpraviti. Mnoge TOZD namreč navajajo razloge za izgube, kot: neustrezajoče visoke cene domačih surovin in reprodukcijskih materialov v primerjavi s svetovnimi cenami, pogodbene fiksne cene za gotove izdelke, ki jih je možno menjati samo v sporazumu med obema pogodbennima partnerjema — proizvajalcem in kupcem (kar pa je izredno težko, čeprav so lahko dokazila proizvajalca še tako tehtna).

Izvršni svet je opozoril tudi na neugoden rezultat pri zunanjetrgovinski menjavi, ko je kranjsko gospodarstvo v primerjavi z enakim lanskim obdobjem, letos izvozo za 1,4 odstotka manj blaga. Da bi se rezultat ustrezno popravil, bodo naša podjetja morala podvajati svoje napore in se dolgoročno poslovno orientirati na izvoz!

Takšna trajna poslovna orientacija, solidnost v kvaliteti proizvodov, cenenih v dobavah, vse to bo vsekakor pripomoglo k še boljšim rezultatom kranjskega gospodarstva, s tem pa tudi zanesljivost za predvideni celotni razvoj naše družbenopolitične skupnosti.

Današnji ugodni podatki nas navdajajo z močnim optimizmom za v bodoče, kar velja tudi za tiste OZD, ki so danes še v določenih skupinah občine in občinska konferenca SZDL. Organi skupnosti so skupčina, izvršni odbor, predsednik skupnosti, poravnalni svet in stalne ter začasne komisije. Skupčino oblikuje 22 delegatov. Osem jih je iz organizacij združenega dela, dva izvolita skupčina občine in občinska konferenca SZDL, 12 pa krajevne skupnosti tržiške občine. Skupnosti Tržič-mesto in Tržič-Ravne imata skupnega delegata, medtem ko imajo vse druge skupnosti po enega delegata.

A. Žalar

Za umnejše ravnanje s kmetijsko zemljo

Tržič — Izvršni svet občinske skupščine Tržič je na 36. seji razpravljal o predlogu statuta kmetijskozemljške skupnosti tržiške občine. Sodil je, da je predlog zrel za obravnavo na občinski skupščini. Njeno sredino zasedanje je predvičevanje izvršnega sveta potrdilo.

Pristojnosti in naloge kmetijskozemljške skupnosti so znane. Tržička ni izjema. Še posebno zato ne, ker so kmetijske površine v občini, posebno ravninske, dokaj utesnjene in zato kaže biti pri spremljanju namembnosti le-teh še bolj pozoren. Na pomembnost naravnega ravnotežja in ohranjevanje kmetijskih površin je bilo opozorjeno tudi pri snovanju in sprejemovanju urbanističnega in prostorskoga razvoja tržiške občine do leta 1980.

Tržiško kmetijskozemljško skupnost so ustanovili Kmetijska zadružna Tržič, Gozdno gospodarstvo Kranj — gozdni obrat Tržič, krajevne skupnosti Sebenje, Križe, Pristava, Brezje, Kovor, Ravne, Tržič-mesto, Lom, Leše, Podljubelj, Senično, Jelendol in Bistrica, skupčina občine Tržič in občinska konferenca SZDL. Organi skupnosti so skupčina, izvršni odbor, predsednik skupnosti, poravnalni svet in stalne ter začasne komisije. Skupčino oblikuje 22 delegatov. Osem jih je iz organizacij združenega dela, dva izvolita skupčina občine in občinska konferenca SZDL, 12 pa krajevne skupnosti tržiške občine. Skupnosti Tržič-mesto in Tržič-Ravne imata skupnega delegata, medtem ko imajo vse druge skupnosti po enega delegata.

A. Žalar

Delavska kontrola o varčevanju in poslovanju

Kranj — Samoupravna delavska kontrola v Iskrini tovarni Elektromehanika je letošnjo jesen obravnavala rezultate polletnega poslovanja te branžne organizacije v ZP Iskra. Preverjala je tudi uresničevanje varčevalnih ukrepov. Vsem odborom samoupravne delavske kontrole po temeljnih organizacijah so naložili, da pregledajo sprejete programe varčevanja ter o rezultativnih poročajo odboru delavske kontrole, ki deluje na ravni podjetja.

Proučevali so tudi materialno poslovanje v delovni organizaciji ter usklajevanje samoupravnega sporazuma o nadurnem delu. Menili so tudi, da je nadurnega dela marsikje preveč in da bi se dalo marsikaj nadrediti v rednem delovnem času, če bi bila organizacija dela boljša.

V zadnjem času so začele močno naraščati terjatve med posameznimi

temeljnimi organizacijami v okviru združenega podjetja. Zato je delavska kontrola zahtevala, da samoupravni organi in vodstva takoj začnejo reševati ta problem, ki nikar ni spodbuden za poslovanje in za medsebojne odnose med temeljnimi organizacijami.

Sedaj člani delavske kontrole proučujejo razmejitev sredstev TOZD v okviru branžne organizacije Industrie za telekomunikacije, elektronike in elektromehaniko. Obravnavajo tudi pritožbe posameznih članov kolektiva.

V teh dneh se bodo lotili podatkov o devetmesečnem poslovanju in bodo predlagali ukrepe, kako stanje izboljšati. Ugotavljajo pa tudi, da bi bilo delo lažje, če bi odbori samoupravne delavske kontrole po posameznih temeljnih organizacijah bolje delali.

-lb

Povečano administriranje

Kranj — Med obiskom predsednika slovenske skupščine dr. Marjana Breclja konec oktobra v Kranju so (kot smo pisali) razpravljali o razvojnih vprašanjih kranjske občine glede na ekonomsko politiko Slovenije in o uveljavljanju in izvajajujujoši delegatskega sistema in delegatskih odnosov v občini. Takrat so v razpravi sodelovali tudi predstavniki gospodarstva.

Ko so govorili o zaposlovanju, je direktor Tekstilindusa povedal, da imajo v tem podjetju okrog 400 zaposlenih iz drugih republik. Čeprav je fluktuacija v zadnjem času manjša, pa se z njo še vedno srečujejo. Dogaja se, da se delavci, ki pridejo od drugod, zaposlijo in se začnejo pričevati, potem pa se zaposljijo druge. Da bi omilili ta pojavi, so vložili preveč denarja v rešitev stanovanjskih problemov. Čeprav so posmanjkanju delovne sile sledili tako, da so močno spremenili in posodobili proizvodni program, jih vseeno skrbi, kako bodo dobili kadre za nekatera delovna mesta, kjer traja pričevanje daje časa.

Direktor tovarne Sava je povedal, da letos beležijo za 1,8 odstotka večjo zaposlenost in da bodo tudi v prihodnje zaposlovali skladno z začrtanimi družbenimi okviri v občini, ker bodo razvijali predvsem kapitalno-

intenzivne programe. Močno so v Savi zmanjšali tudi uvoz, sicer pa menijo, da so sedanjí administrativni ukrepi na področju uvoza lahko učinkoviti le nekaj časa. Nezadovoljni so v Savi, ker so recimo za 9 odstotkov znižali cene (v skladu s stabilizacijskimi prizadevanji), vendar pa jih pri njihovih prizadevanjih niso podprli proizvajalci surovin v državi. Ugotavljajo pa tudi, da se je administriranje na vseh nivojih v zadnjem času povečalo ne pa zmanjšalo.

Direktor Iskre je ugotovil, da letos praktično niso na novo zaposljivali. Pokrivali so le naravno fluktuacijo. V prihodnje bodo zaposljivali predvsem strokovne delavce, glavne naložbe v srednjoročnem programu pa bodo usmerjene v tehnologijo. O razvijanju tako imenovanih delovnointenzivnih panog oziroma programov (pri čemer je za ekonomično poslovanje potreben zadostno število delavcev) pa seveda tudi razmišljajo. Vendar pa namenljati takšne proizvodne obrate ustavljati v drugih republikah oziroma na področjih, kjer je delovne sile dovolj.

A. Žalar

Veliko zanimalje za prazno Bračičeve šolo

Tržič — V četrtek se je v Tržiču sestal odbor za ureditev in namembnost stare izpraznjene osnovne šole heroja Bračiča, ki jo je občinska skupščina po dolgorajnih razpravah prepustila družbenim organizacijam in samoupravnim interesnim skupnostim, ki jih že več let tare prostorska utesnitost. Da bi občinska skupščina skupnostim in organizacijam, ki se bodo vselile v opuščeno šolo zmanjšala že sicer precejšnje izdatke, je sama prispevala denar za zunanjino ureditev poslopja v Bračičevi ulici.

Za zdaj je znano, da bosta v pritličju dobila nekaj prostorov Avto-moto-društvo Tržič in folklorna skupina Karavanke, v prvem nadstropju pa knjižnica in lokalna radijska postaja. Za drugo nadstropje je interesentov veliko in je težko reči, kdo bo v izpraznjem poslopu še dobil streho nad glavo. Na četrtnovi seji so bili enotni, da kaže v pritličju pripraviti še stanovanje za hišnika, sicer pa čim prej urediti centralno ogrevanje, vodovodno napeljavo, kanalizacijo in telefonsko napeljavo. Vseljevanje pred tem ne bi bilo smotrno.

A. Žalar

KRANJ — Skupnost zdravstvenega zavarovanja naj razčisti z investitorjem glede soudeležbe tistih dodatnih sredstev, ki so posledica neupravičene razširitev sklepa. Uresničitev razširjenega programa je namreč po zakonu stvar investorja. Če je pri tem sodelovala tudi občina, je prav tako tudi ona odgovorna za to. Razen tega naj zdravstveni svet oceni strokovnost vseh naložb v zdravstvo na Gorenjskem.

Pregledati je treba nekdanji program in ga ponovno ovrednotiti. Skupnost zdravstvenega zavarovanja pa naj skuša tudi ugotoviti, kakšne so možnosti, da bi pri razvoju zdravstvene dejavnosti na Gorenjskem bila soudeležena tudi v republiki združena sredstva.

To so sklepi, ki jih je na zadnji seji v sredo, 5. novembra, sprejelo predsedstvo skupščine gorenjskih občin, ko je obravnavalo poročilo posebne komisije o graditvi prizidka splošne bolnice na Jesenicah. O gradnji tega prizidka in o skoraj 100-odstotnem prekoračenju prvotnega programa je bilo že več razprav. Prav zato in zaradi številnih kritik je predsedstvo skupščine gorenjskih občin spomladi imenovalo posebno komisijo, ki naj bi razčistila sporne zadeve pri novem bolnišničnem objektu.

Komisija je ugotovila, da bo prizidek veljal okrog 60 milijonov dinarjev, čeprav je bilo

prvotno planiranih le 37 milijonov dinarjev. Razliko je po mnenju komisije nastala zaradi dodatne druge kleti, zaradi uporabe najnovejših tehničnih dosegov po zgledu kliničnega centra, zaradi dragih načrtov, zaradi dodatnih stroškov in podrazumevanja, ki so jih povzročila nepredvidena dela in počasna gradnja. Ni pa mogla komisija ugotoviti, kdo je pravzaprav krit, da se je prvotni program takoj razširil, kar je, kot rečeno, povzročilo tolikšno podražitev.

Nastali položaj so na seji predsedstva ostro kritizirali. Zadeva bi morda bila preprostejša, če se na Gorenjskem že pred štirimi leti ne bi dogovorili, da bodo skupaj zbirali denar za nove zdravstvene objekte. Takrat so sprejeli točen program gradenja posameznih objektov, se dogovorili za vsebino in obseg in s tem v zvezi tudi za porabo zbranega denarja. Posebej so tudi poudarili, da bodo kakšne skupščine danes stala v zraku. Skratka, problem je, ker se niso držali drugega dela dogovora, ki pomeni: Ce bomo po planu zbirali denar za posamezne objekte, potem ga moramo tudi po planu trošiti, ne pa v končni fazi takšen dogovor tebi nič meni nič izigrati.

Prav sedanji primer nespoštovanja tega dogovora pa moče temno senco in dela veliko škodo vsem bodočim skupnim in dogovorjenim akcijam. Vliva nezavojanje v solidarnost. Nedvonomo pri tistem drži, da odgovorni gradnji tega objekta niso ravni prav. Prekršili so dogovor s tistimi, ki dajejo denar od svojih osebnih dohodkov. Morda bi lahko tudi ugotovili in jim v isti senci prisnali, da so delali in se sami odločili v dobrini veri, da objekt, kot je bil prvotno namenjen, ne bi najbolje rabil načrtan, ne bi vse bolj rabil načrt. Vendar če je njihov odločitev recimo spremjala takšni misel, potem bi bila vseeno njihova dolžnost, da bi se o svojih predlogih oziroma o spremembah pogovoril in sporazumeli s tistimi, s katerimi so

Kultura v delovne kolektive

Kulturna akcija v Radovljici – preveč proračunski programi – težak položaj kulture v razvitetih občinah

Bled, 5. novembra – Republiški svet zvezne sindikatov Slovenije in republiški odbor delavcev v kulturi bosta na skupni seji obravnavala aktivnost sindikatov v kulturi. Na tej seji želita čim bolj temeljito in vsestransko oceniti delo sindikata pri uresničevanju sklepa kongresa slovenskih sindikatov in ZKS o kulturi in uresničevanju ustavnih določil na tem področju družbenega delovanja. Zato sta pripravila več posvetov na to temo. Prvo je bilo v sredo na Bledu. Udeležili so se ga predstavniki občinskih sindikalnih svetov z vse Gorenjske, predsednica sektorja za kulturo pri republiškem svetu Zvezne sindikatov Tilka Blaha sodelavci in predsednica republiškega sveta sindikata delavcev v kulturi Ančka Korže.

Na posvetu so menili, da morajo biti temeljne organizacije odgovorne tudi za širjenje kulture med delavce. Tega dela pa ne zmrejo več dva ali trije delavci, ki so izvoljeni v komi-

sijo za kulturo pri sindikalni organizaciji, temveč naj to delo opravlja profesionalni delavec. Vse družbenopolitične organizacije, ne samo sindikati, pa se morajo zavzemati, da delavec ne bo samo opazovalec kulturnih dobrin, temveč bo njihov ustvarjalec. Največ so na tem področju naredili v radovljiski občini, kjer so pred nekaj leti začeli s tako imenovano kulturno akcijo.

O njej je na posvetu spregovoril predsednik občinskega sindikalnega sveta Marjan Vrabel. Na gostovanje v Radovljico, Bled in druge večje kraje so povabili osrednje gledališče hiše, Prešernovo gledališče iz Kranja in druge igralske skupine. V začetku si je predstave ogledala približna tretjina delavcev, sedaj pa že kar dve tretjini. Gostovanja poklicnih gledališč pa so spodbudila delovanje amaterskih gledališč, oziroma dramskih skupin, ki so zaživeli že skoraj v vseh večjih krajih. Tako so delovni ljudje že postali soustvarjalci kulture.

Poleg gledališč pa so k sodelovanju povabili tudi slikarje in glas-

bene umetnike. Toda razstav ne prirejajo v galerijah in drugih kulturnih ustanovah, temveč so jih prenesli in tovarne med delavce. Ta obliko je postala zelo priljubljena in obiskana, posebno še, ker se organizatorji potrudijo, da so med razstavljenimi deli tudi dela amaterjev, ki so zaposleni v kolektivu.

Tudi glasbene prireditve prirejajo v tovarnah. Skratka, kulturo so približali delavcu. In ta jo tudi sprejema. Tako, da se sedaj srečujejo z drugim problemom. Nimajo primernih in dovolj prostora, da bi lahko zadovoljili vse potrebe.

Marjan Vrabel pa je opozoril tudi na slabo sodelovanje in vključevanje osrednjih občinskih ustanov v kulturno akcijo in pa nedelavnost prosvetnih delavcev na področju kulture. O slednjem je že razpravljal aktiv komunistov prosvetnih delavcev, vendar rezultatov ni bilo.

Zatem so udeleženci posveta opozorili, da bi morale osrednje kulturne ustanove v republiki preiti iz ozkega elitnega zadovoljevanja potreb po kulturi v širši slovenski prostor med delavce. To se sedaj premašokrat dogaja, čeprav vsi delovni ljudje Slovenije prispevajo svoj del v njihov proračun.

Spregovorili so tudi o vplivu delavcev na kulturno politiko. Programi so namreč še vedno preveč »proračunski« in premalo vsebinski in so cilji v njih slabo opredeljeni. Premalo je v njih opisana dejavnost posameznih kulturnih ustanov. Gorenjske kulturne skupnosti so pri tem naredile korak naprej, kar pa se za republiško skupnost ne bi moglo trditi. Programi posameznih kulturnih ustanov tudi niso med seboj usklajeni in tako se dogaja, da imajo gledališča v isti sezoni na programu enaka dela in se potem čudijo, zakaj ni obiska.

Poseben problem je materialni položaj kulture. Ob sedanjem načinu delitve prispevka za kulturo se pojavljajo bojazni, da ne bo mogoče obdržati kulturnega življenja na doseženi ravni, kaj šele, da bi napredovali. Predstavniki Gorenjske so poudarili, da niso proti izločevanju sredstev za solidarnost, hčerjo pa vedeti, kaj in kje se bo s temi sredstvi delalo. Sedaj se namreč dogaja, da nerazvite občine iz solidarnostnih sredstev gradijo elitne kulturne ustanove in pripravljajo široke kulturne akcije, razvite občine pa se morajo boriti, da obdrže vsaj tisto, kar imajo. Prav tako se niso strinjali z delitvijo kulture po pomenu. Dejali so, da je kultura lahko samo kultura, ne more pa biti republiške, regionalne in občinske kulture.

L. Bogataj

Ob 140-letnici rojstva slovenskega skladatelja Davorina Jenka je bila v soboto, 8. novembra, ob 19. uri v avli osnovne šole v Cerkljah proslava, ki jo je pripravila krajevna skupnost Grad skupaj šolo in družbenopolitičnimi organizacijami. V kulturnem programu so nastopili Marjan Lipovec, ki je na klavirju spremjal Sabiro Hajdarović. Metka Leskovsek in Mito Trefalt sta recitala pesmi Simona Jenka, moški pevski zbor KUD Davorin Jenko Cerkle pa je zapel nekaj pesmi. O življenju Davorina Jenka je govoril profesor Ciril Cvetko. Poleg domačinov so se proslave udeležili tudi predstavniki družbenopolitičnega življenja kranjske občine. – A. Ž. – Foto: F. Perdan

Srednjeročni načrt kulturne dejavnosti

Kulturna skupnost Škofja Loka je za prihodnje petletno obdobje pripravila izredno pester program dela. V srednjeročni program je v celoti vključeno delovanje regionalnega zavoda za spomeniško varstvo iz Ljubljane, knjižnice »Ivan Tavčar« iz Škofje Loke, ljubljanskega zgodovinskega arhiva, škofjeloškega muzeja, zveza kulturno prosvetnih organizacij Škofja Loka ter domačega muzejskega društva.

Zavod za spomeniško varstvo iz Ljubljane je ugodno ocenil dosedanja pripravljanja in dela pri zaščiti kulturnih spomenikov na področju Škofje Loke in okolice. Obenem pa na ljubljanskem regionalnem zavodu menijo, da so bile v preteklem obdobju vse sile konservatorjev usmerjene predvsem v neposredno odkrivanje in zaščito teh spomenikov ter zbiranje denarja za ta dela, da pa ni bilo časa, niti denarja za načrtno izpopolnjevanje temeljne dejavnosti zavoda. Prav zato bo sredstva v prihodnje treba zagotoviti tudi za redna dela. Predstavniki zavoda nadalje priporočajo, naj se akcija zaščite kulturnih spomenikov, le-ta se je začela pred praznovanjem 1000-letnice mesta, nadaljuje tudi v prihodnjih letih. Vsekarok pa pri tem ne bi smeli zanemariti tudi zgodovinskih znamenitosti na terenu. Ljubljanski regionalni zavod bo v sodelovanju z zavodom za spomeniško varstvo SR Slovenije pripravil tudi poseben popisnik za grobove, grobišča, grobnice in pokopališča borcev NOB ter drugih žrtv fašizma.

Zgodovinski arhiv se bo prizadaval, da se bo arhivsko gradivo v celoti zavarovalo ter da bo postal dostopno za širšo uporabo. To pa bo mogoče dosegči z občasnimi arhivskimi razstavami, članiki v tovarniških in drugih glasilih ter raznih informacijskih sredstvih. Gradivo bo potrebno konzervirati in restavrirati, ga opremiti, poskrbeti bo treba za skladnično opremo, obenem pa nekatere najzanimivejše dokumente presneti na mikrofilme.

In kakšni so načrti knjižnice »Ivan Tavčar«? Po predvidevanjih bosta leta 1980 v izposojevališčih knjig v škofjeloški občini po dve knjigi na prebivalca. Z boljšo ureditvijo knjižnične mreže in izposojevališč v Žireh, Gorenji vasi, Železnikih, Selcah, Poljanah in na Trati naj bi izposoja narasla na pet knjig na občano. Veliko pa si škofjeloški knjižničarji obetajo tudi od nakupa bibliusa. Šele takrat bo namreč lahko knjiga našla pot do vseh delovnih ljudi v občini. Svojo dejavnost pa bo loška knjižnica lahko razširila šele, ko bodo na voljo novi in večji prostori. Po predvidevanjih se bo knjižnica v Škofji Luki preselila v nove prostore leta 1977, knjižnici v Žireh in na Trati pa že prihodnje leto. Izboljšati bo potrebno tudi razmerje med leposlovjem in poljudno znanstveno literaturo – seveda v

In kakšni so načrti knjižnice »Ivan Tavčar«? Po predvidevanjih bosta leta 1980 v izposojevališčih knjig v škofjeloški občini po dve knjigi na prebivalca. Z boljšo ureditvijo knjižnične mreže in izposojevališč v Žireh, Gorenji vasi, Železnikih, Selcah, Poljanah in na Trati naj bi izposoja narasla na pet knjig na občano. Veliko pa si škofjeloški knjižničarji obetajo tudi od nakupa bibliusa. Šele takrat bo namreč lahko knjiga našla pot do vseh delovnih ljudi v občini. Svojo dejavnost pa bo loška knjižnica lahko razširila šele, ko bodo na voljo novi in večji prostori. Po predvidevanjih se bo knjižnica v Škofji Luki preselila v nove prostore leta 1977, knjižnici v Žireh in na Trati pa že prihodnje leto. Izboljšati bo potrebno tudi razmerje med leposlovjem in poljudno znanstveno literaturo – seveda v

Etnološki oddelek bo pripravil tudi več zbirk. Že prihodnje leto si bodo lahko obiskovalci ogledali zbirko »klubočarstvo in čipkarstvo«, leto kasneje zbirko »ljudski umetniki« ter leta 1980 »šege in verovanja«. Posebna pozornost bo namenjena urejanju muzeja na prostem ter proučevanju načina življenga v Gorenji vasi, Lajšah, Žirovskem vrhu in na Trati. Izredno obširni program akcij ima tudi oddelek za zgodovino in zgodovino NOB. Predvsem je tu mišljeno dopolnjevanje zbirk ter znanstveno raziskovalno delo.

Janez Pipan

Ugodna ocena

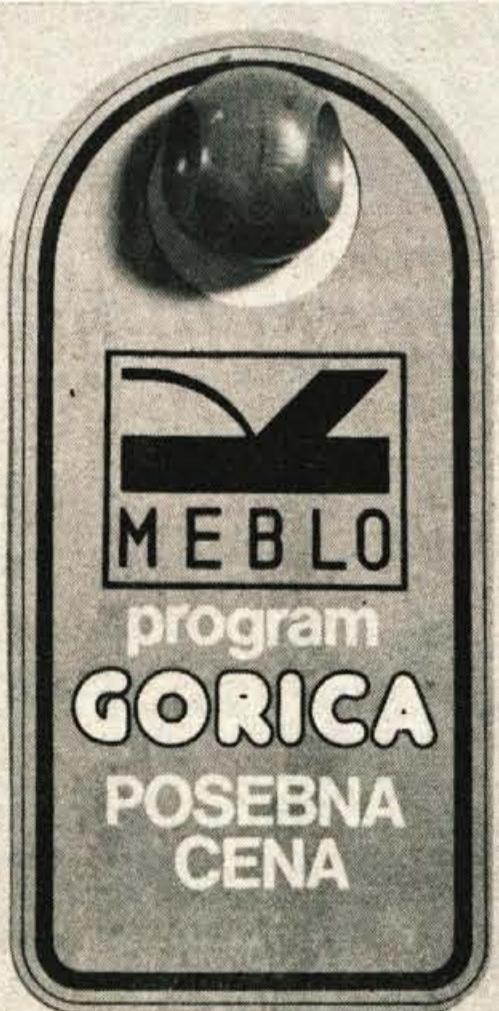
Jesenice – Na zadnji seji izvršnega odbora kulturne skupnosti na Jesenicah so razpravljali o devetmesečni realizaciji plana in o uskladitvi ter rebalansu finančnega plana kulturne skupnosti za leto, sklepali o pravilniku za določitev merit za določanje dohodka in drugih osebnih prejemkov delegatom in voljenim ter imenovanim funkcionarjem v občini Jesenice, obravnavali zasnove programa in finančnega plana za prihodnje leto ter nekatera druga vprašanja.

Ugodno so ocenili devetmesečno realizacijo tako po dohodkih in izdatkih, ki so v dovoljenih mejah. Zelo ugodni so rezultati poslovanja Prešernove in Finžgarjeve hiše, katerih skupni lastni dohodki pokrivajo izdatke oskrbovanja in vzdrževanja.

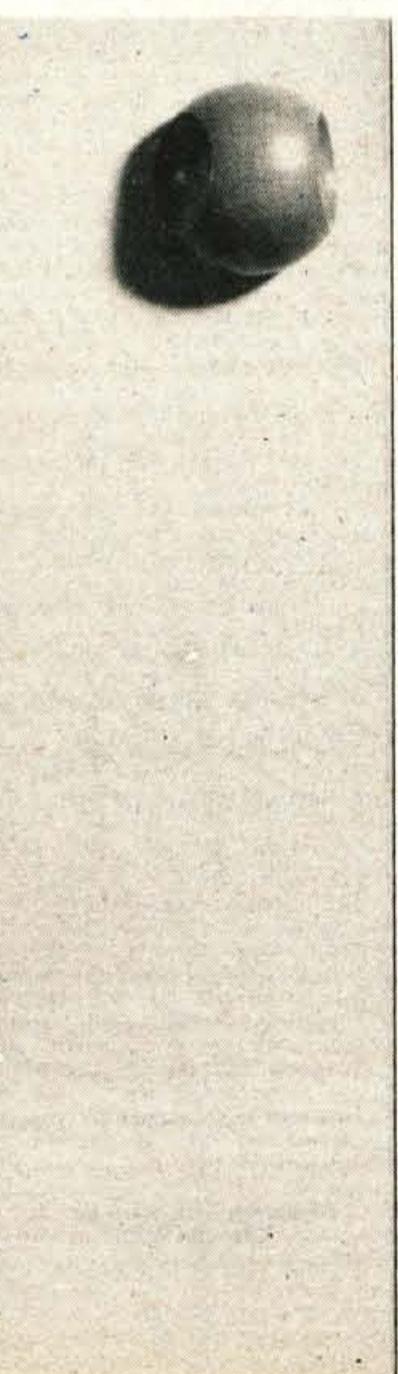
Več časa pa so posvetili zasnove programa in finančnega plana za prihodnje leto. Čeprav zasnove, naloge in cilji izhajajo iz že sprejetega petletnega razvojnega načrta kulturnih dejavnosti v jeseniški občini, so vendar poudarili, da mora dohodek izvajalcov bolj temeljiti na opravljenem in vloženem delu. Zato bodo morali operativni programi izvajalcev točneje opredeliti naloge in sredstva, ker nikomur ni zagotovljen boljši položaj. O vrednotenju dela v kulturnih dejavnostih bodo z nekaterimi izvajalci opravili razgovore in razrešili odprta vprašanja.

Ob materialni osnovi jeseniške kulture v prihodnjem letu so menili, da je realno pričakovati enako prispevno stopnjo kot letos, to je 0,78 odstotka od kosmatih osebnih dohodkov. Več pa je odprtih vprašanj pri delitvi te stopnje za vzajemnost in solidarnost, 0,36 odstotka in 0,42 odstotka za kulturno skupnost Jesenice. To pa pomeni le okoli 13 odstotkov več sredstev kot letos in bodo zadoščala le za redno dejavnost izvajalcev kulturnih programov in minimalno vzdrževanje kulturnih objektov.

D. S.

Ekskluzivna prodaja
novega pohištvenega programa
GORICA
po posebni ceni

Nova knjižnica v Žirovnici

Žirovnica – V soboto, 8. novembra, je občinska knjižnica Jesenice odprla svojo podružnično knjižnico v Žirovnici. Knjižnica ima sodobno urejene in opremljene prostore v domu TVD Partizan Žirovnica. Ob podpori krajevnih organizacij, ki so zagotovile prostore, je preureditve financirala kulturna skupnost Jesenice. Ob izpopolnjenem knjižnem fondu v sodobno urejenih prostorih bo knjižnica prav gotovo privabila krajane k številnejšemu obisku.

D. S.

Razstava v škofjeloški galeriji

Škofja Loka – V škofjeloški galeriji pod gradom so odprli prenosno razstavo 40 let stavkovnega gibanja na Gorenjskem. Razstava so pripravili sodelavci oddelka za delavsko gibanje pri Tehničnem muzeju jeseniške Železarne in so si jo na Jesenicah že lahko ogledali. Razstava bo gostovala v vseh gorenjskih občinah. Tako bodo izpolnili dogovor, ki so ga sklenili z vsemi kulturnimi skupnostmi Gorenjske.

D. S.

Trda skorja navadnega kruha

Kruh je, kruha ni, kruh je drag, kruh je v primerjavi s ceno živinske krme smešno poceni, kruh v drobtine ali celo na smetišče, kruh tako ali drugače, največkrat pa omenjan tedaj, kadar ga nam prodajalec ne more položiti v cekar. Niti za kanček nismo popustljivi, kadar zagledamo prazne police in postane mo neprizanesljivo kritični do trgovin in do pekarn. Kruh je postal boleča točka z vseh strani in plati za samega potrošnika, nič manj prizadeto pa ga ne obravnavajo tudi njegovi proizvajalci in prodajalci. Le-ti poznajo tržišče do njegove zadnje potankosti in verjetno ni treba posebej poudarjati, da ukrepajo tako, da bi slišali kar najmanj tožb in pritožb od – to si pa kar lepo priznajmo – danes izredno zahtevnega potrošnika.

In zakaj vendarle ne bi prisluhnili samim pekarnam in se potlej drugače zamislili nad »štruco«, ki je preveč ali pre-malo zapečena, jasno, mnogo slabša od one »primorske«, ki gre v slast, da je kaj! (Ob tem pa kruh na Primorskem ni prav nič drugačen, le bolj napihnen je in blelo pečen in predstavlja le dobrodošlo spremembo). »Štrucha«, ki je po našem okusu zdaj dobra, zdaj slaba, ker je morebiti preveč bleda, je še najbolj obrečana tedaj, ko zašepa prehrba in je sploh ni. Kakšen doaten pomislek ne bi bil odveč redvsem tedaj, ko zagledamo v odpadkih menz in drugih kuhinj – žal tudi šolskih – na kilograme in kilograme narezanega kruha ali tedaj, ko nam bo kmet resno zatrjeval, da že nekaj časa kupuje večje količine kruha in ga trosi živini. In kadar v odpadkih zagledamo kruh, potem nam je lahko jasno, da je naše razsipništvo naravnost strahotno nedopustno in da je na vsak način treba omejiti razmetavanje žitnega fonda, pšenice, ki je nikjer več nimajo v izobilju. Podatek, da okoli 20 odstotkov kruha enostavno zmečemo proč

V jeseniški in v radovljški občini kupuje prebivalstvo večinoma le črni in beli kruh, medtem ko v kranjski in v tržiški občini razmeroma malo posegajo po navadnem kruhu. Proizvodnja kruha, ki se omejuje le na tri osnovne artikle, pa prinaša neugodne finančne rezultate

terja resne ukrepe, vzbuja pa tudi takšne in drugačne pomisleke, med drugim tudi povsem preprosto pove, da je kruh – pa najsi priznamo ali pa ne – v primerjavi z ostalimi živili zelo poceni. Dobro, če že ne sprejememo podatka, da je v sosednji Avstriji trikrat dražji, potem je primerljiv podatek, da je pri nas praktično cena krmil višja od cene kruha. Kruh se ni podražil, četudi so visoko poskočile vse cene, med drugimi na primer tudi kvasu.

ZA JESENICE IN RADOVLJICO ČRNI IN BELI KRUH

Zivilski kombinat Žito, TOZD Triglav, tovarna mehkega peciva in pekarna Lesce v primerjavi z drugimi temeljnimi organizacijami v Kranju in v Tržiču dnevno proizvaja največ črnega in belega ter rženega kruha, ki predstavlja kar 84 odstotkov vse proizvodnje. Medtem pa pekarna v Kranju teh osnovnih vrst kruha proizvede le okoli 50 odstotkov, v Tržiču pa le za okoli 24 odstotkov vse proizvodnje. Kupec v radovljški in jeseniški občini se tako večinoma odloča le za nakup takih kruhov, ki so enodnevna dobrina, v ostalih občinah pa potrošniki posegajo po drugih vrstah, ki so zagotovljeno boljše, kvalitetnejše, z daljšim rokom trajanja. V teh občinah, kjer je struktura proizvodnje pestrejša, poleg črnega in belega ter rženega kruha použijo največ kmečkega kruha, ki je prav posebno pečen, ročno obdelovan in kvalitetnejši.

PESTRA, A NEIZKORIŠČENA PONUDBA

Pekarna v Lescah si že nekaj let prizadeva, da bi obogatila tržišče in prodrla s svojo ponudbo vseh 22 vrst kruha, kolikor jih vsak dan prihaja iz peči. Njena prizadevanja so resna

in ekonomsko nujna, saj je prav osnovne vrste kruha povzročajo resne finančne težave. Beli kruh s prodajno ceno 5,20 dinarja: proizvodni strošek 5,42 dinarja, rabat trgovini 0,20 dinarja, izguba pri kilogramu belega kruha znaša 0,42 dinarja. Črni kruh s prodajno ceno 3,60 dinarja: proizvodni strošek 4,09 dinarja, rabat 0,20 dinarja, izguba pri kilogramu črnega kruha 0,69 dinarja. Rženi kruh s prodajno ceno 4,40 dinarja: proizvodni strošek 4,74 dinarja, rabat 0,31 dinarja, izguba pri kilogramu rženega kruha znaša 0,65 dinarja.

Ob tem je pekarna v petih mesecih proizvedla 1662 ton belega kruha in le 105 ton kmečkega kruha. V Kranju in v Tržiču tako zaželenega kmečkega kruha proizvede pekarna za Jesenice in za Radovljico le 2,20 odstotkov vse svoje proizvodnje, kruha z dodatki maščob in sladkorjev 2,10 odstotka, specjalnih kruhov 3,85 odstotka, peciva in žemelj 6,45 odstotka itd.

Nekoliko drugačna struktura prodanih izdelkov velja za sezonske mesece, ko se skorajda podvoji povpraševanje po dražjih artiklih. Medtem ko znaša najmanjša proizvodnja žemelj 19 ton, se v poletnih mesecih povzpne na 40 ton, prodaja alpskega kruha pa se od 6 ton povzpne na 19 ton.

KRUH SE VRAČA NEPRODAN

Tako kot trgovina po lastnih izkušnjah in predvidenem povpraševanju naroča količine kruha, tako tudi v pekarni po lastnem občutku in domnevni prodaji načrtujejo svojo lastno dnevno proizvodnjo. Upoštevajo vse mogoče razmere, organizirali pa so ob vhodu v pekarno stalno službo, kjer kruh kupci vedno lahko kupijo.

BREZ DENARJA ČEZ ZASNEŽENI BALKAN

Posadka je še spala, čuvaj najbrž tudi. Rād bi se izmuznil ven, a vrata pristanišča so bila ob tej uri še zaklenjena. Spalno vrečo in torbo sem vrgel čez ograjo in nato še sam splezal na ono stran. Ostanek noči, oziroma začetek jutra, sem prespal na kolodvoru, ki je bil zdaj že odprt. Zbudil sem se slabe volje in lačen. Še nič se ni premaknilo z mesta: Še vedno sem bil v Carigradu in še vedno brez denarja. Zdaj bi že moral kaj ukeniti. Lahko bi šel na naš konzulat in jih prosil, naj mi plačajo vožnjo domov. Lahko bi šel na cesto prosačit. Lahko bi šel tudi v bolnico prodat nekaj svoje krvi.

Zavrgel sem vse tri možnosti in se odločil za četrto. Računal sem s tem, da bi lahko spodaj v pristanišču našel kakšno jugoslovansko ladjo, ki bi me bila pripravljena vzeti na krov in me odpeljati do Reke ali Trsta. Če ne bi šlo drugače, bi na ladji tudi delal in si s tem prislužil posteljo in hrano.

A tokrat mi sreča ni bila mila. Ves dan sem se klatil po pristanišču, da bi staknil kakšno našo barko, a vse je bilo zaman. Na vseh ladjav so se šopirile turške zastave s polmesecem in zvezdo, niti na eni ni vihrala naša trobojnica.

Šele mnogo pozneje, ko sem bil že zdavaj doma v Sloveniji, sem od nekega mornarja zvedel, da ladje s pohodom nisem iskal na pravem mestu, ampak bi moral čez Bospor in Uskudar, kjer je mednarodno pristanišče.

SREČANJI IN INDIJCEM DHEVIJEM IN Z RADODARNIM TRGOVCEM IZ IZMIRA

Ves potrt in razočaran sem se zvezcer spet vrnil na svoje izhodišče – kolodvor. Tam me je ustavil neki takstist in ko je zvedel, da hočem v Jugoslavijo, se mi je ponudil, da me s takšnjem pelje do Beograda. Raje ne povev, za kakšno ceno. Najbrž si ni mogel niti približno predstavljati, kakšno je moje finančno stanje, sicer mi ne bi potem ponujal še droge, zlata in švicarski ur.

Ko sem se že skoraj spriznjal s tem, da bom še eno noč prezeval v Carigradu, se mi je nazadnje vendarle nasmehnila sreča. Ko sem prišel v čakalnico, me je obkrožila

gruča Turkov in me začela nadlegovati z običajnimi vprašanji; kot so: Kam greš, od kod prihajaš, kako ti je ime itn. itn. Med njimi je bil tudi neki trgovec iz Izmirja, po rodu Srb, in ko je zvedel, kako je z meno, je med prisotnimi takoj organiziral načrtno akcijo, s pomočjo katere je zbral stotridešet turških lir, kar naj bi mi zadoščalo za vlak do Sofije. Denar sem sicer s hvaležnostjo vzel, a vozne karte do Sofije nisem kupil, ker sem bil lačen in sem trideset lir zapravil za večerjo. Ostal mi je še stotak, ki je zadoščal za vlak do Plovdiva.

Med tistimi, ki so mi pomagali s svojim prispevkom, je bil tudi Indijec Dhevi, s katerim sem se pozneje, ko sem čakal na vlak, dalj časa pogovarjal. Povedal mi je, da je doma iz neke vasi blizu Jaipura, da je v Delhiju študiral politično ekonomijo, zdaj pa potuje k svojemu prijatelju v Milano. Misil sem, da se bova nekaj časa vozila skupaj, ampak on je rekel, da bo šel na vlak še naslednji dan, ker ima v Carigradu še neke opravke na konzulatu.

Z VLAKOM DO PLODIVA

In končno – vlak. Vendarle sem se premaknil z mrtve točke. Vso noč sem spal v praznem kupeju drugega razreda in zjutraj me je že prebudilo bolgarsko sonce. Čeprav sem imel karto samo do Plovdiva, sem na tistem upal, da bo konduktor pozabil name in da se bom lahko peljal do Sofije. Ko sem se pripravljal, da bi postajo prespal, je prišel v moj kupej konduktor, me pocukal za rokav in zavpil v uho: »Plofdir, gospodine, Plofdir!« V mislih sem mu preklevl vse, kar mu je dragega na tem svetu, a nič ni pomagal: moral sem dol.

Plovdiv je zelo urejeno, zelo čisto, a v bistvu zelo dolgočasno mesto. V želodcu so se mi že od jutri delale pajučevine in niti na kraj pameti mi ni prišlo, da bi se šel turista in si začel ogledovati mestne znamenitosti. Samo naprej me je vleklo, čimprej domov.

Počačil sem do konca glavne mestne ulice – Aleje Oktobrske revolucije in potem se naprej mimo jablanovih nasadov in ogromnih steklenih cvetličnjakov, dokler nisem prišel do mesta, ki se mi je zdelo primerno za ustavljanje avtomobilov.

AVTOSTOP DO SOFIE

Več kot dve uri sem stal tam pri konfinih in stegoval palec, cesta pa

se je kot zakleta zarotila zoper mene in zoper mojo namero, da pridev v Sofijo še do večera. Čeprav je bilo vreme sončno, me je zeblo do kosti, ker se je vame ves čas zaletaval strupeno mrzel severni veter. Ko sem nad bolgarskimi šoferji že naredil križ, se je med njimi vendarle našla dobra duša in me potegnila do Pazardžika. Bil je lepo oblečen moški srednjih let, po vsem videzu poslovni človek, v poljskem fiatu. Bil sem nekoliko presenečen, taki po navadi ne ustavljal.

V Pazardžiku mi ni bilo treba dolgo čakati. Že po desetih minutah mi je ustavil neki tuberkulozni mladič in me peljal do zdravilnika Kostanec, kjer je bil na zdravljenju. Imel je novega moskiča s petdeset konji in kadar naju je prehitel kakšen poljski fiat, je zavistno zavil z očmi, čes, njemu je lahko, on je sposod, ker si lahko privoči avto z osemdeset konji. Videti je bilo, da njegovi sreči ne bi bilo konca, če bi si nekega dne mogel kupiti škatlo s konjskimi močmi.

Pri Kostancu, ki leži precej visoko med gozdovi, je ležala na tleh pol metra debela snežna odeja, cesta pa je bila polna umazane brozge. Ko mi je končno ustavil neki razmajan tovornjak, sem bil že ves moker in obrizgan. Z njim sem se peljal samo kakih dvajset kilometrov, a v tem času je voznik preklevl ves bolgarski režim, Ruse in njihovega Brežnjeva, ki baje Bolgarom ne da dihati, hkrati pa mi je zapel pravo hvalnico o Jugoslaviji, ker baje lahko pri nas počneš kar hočeš, potuješ, kamor hočeš, gledaš ameriške filme in se naslajaš nad slikami golih lepotic.

Tudi četrto avto je bil tovornjak in šele ta me je potegnil do Sofije. Ko je šofer zvedel, da potujem v Slovenijo in da sem brez sredstev za preživljanje, mi je dal iz svojega žepa pet bolgarskih levov, kar naj bi bilo dovolj za vlak do Niša. Naredil sem prav tako kot prej v Carigradu. Večji del denarja sem porabil za nakup hrane, za ostanek pa sem kupil železniško kartu do jugoslovanske meje.

PREVIDNI BOLGARSKI GRANIČARI

V veliki, hladni in brezdušni dvorani sofijске železniške postaje sem prezeval skoraj do polnoči, ko je šel s perona zadnji vlak do Dobromana in Kataline na državno mejo. Ko sem prišel v Katalino, je bila jasna noč z

Ne tvega le trgovec, tvega tudi pekarna, ki nikakor noč dovoliti, da bi kruha kdajkoli zmanjkalo. Trgovine pa prodajo zdaj več zdaj manj, naročena količina kruha je razprodana ali pa ostaja na policah, ob nezadovoljnih kupcih, saj kupec en dan starega kruha noč kupiti. Kruh se vrača iz trgovin nazaj v pekarno, razrezan in neuporabljen pa blezi na tleh, v smeteh, v koritih. Ob letnem dnevu mrtvih – na primer – v Radovljici kruha ni bilo mogoče več kupiti, kljub temu pa so prav iz tega območja vrnili pekarni kar 800 kilogramov kruha, ki je ostal neprodan na policah nekaterih trgovin. Beli kruh predela pekarna v drobtine, ki pa očitno zaradi naše spremenjeni kuhinje niso več med povpraševanimi artikli (pred leti so pošljali v prodajo okoli 6 ton drobtin, zdaj komaj 2 toni), črni kruhi pa v več tonah na mesec romajo za živinsko krmo.

KORAK NAPREJ V PROIZVODNJI

Neugodni finančni položaj, ki ga povzroča izključno le enolična potrošnja osnovnih vrst kruha, narekuje pekarni več novih ukrepov. Ne nazadnje tudi zaradi tega, ker je večletni primanjkljaj vzrok za številne druge probleme, ki se pojavijo v sami organizaciji, od slabih osebnih dohodkov zaposlenih do izredno občutnega pomanjkanja kadrov. Klub moderniziranih proizvodnji terja pekovski poklic danes še vedno precejšnje napore, saj odpade kar 41 odstotkov delovnih ur na nočne ure, slaba kadrovska zasedba pa prinaša posebno v poletnih mesecih ob večji proizvodnji skoraj nemostljive težave. Mladi se poslavljajo od dvojnega dela in nujnih nadur, od osebnih dohodkov, ki v povprečju ob največjem delovnem učinku dosežejo skromnih 2440 dinarjev.

Obiščite našo trgovino v Skofji Loki, Titov trg 4/b (pasaža hotela Transturist), v kateri vam nudimo po znižanih cenah:

- metrsko blago – moško in žensko perilo – zavese – pletenine – moške srajce

Se priporočamo TP Manufaktura Ljubljana, poslovalnica Škofja Loka

Pekarna in prodajalci bi seveda probleme prodaje najugodnejše rešili tako, da bi kruh iz peči vložili v namenske zmrzvalnice. Sedanje stanje pa terja več čimhitrejših rešitev, med drugim takojšnji dogovor pekarni in obeh občin, da se pripravljajo vseh kruhov, posebno kvalitetnejšega kmečkega kruha. Bogatejša ponudba bi zadovoljila potrošnika, saj je obenem včasih še kako res, da na policah večkrat ni drugega kot trije osnovni kruhi. Pekarno pa bi rešili težkega finančnega stanja.

Kruh z daljšo dobo trajanja bi potlej najbrž tudi pojedli. Bilo bi manj skrajno malomarnega razmetavanja osnovnega živila, ki nedopustno zavrnil predstavlja ogromno škodo, siromaši naš žitni fond, ki ga nič nihče nima toliko, da bi ga celo razmetaval, ki ga nič, četudi bi ga že imel, v mislu dobrega gospodarjenja ne bi izgubljal. Včasih, ko je kruh predstavljal dobrino v resničnem smislu te besede, so pravili: »Če kruh pada ti na tla, brž poberi ga,« danes bi pa že skoraj lahko priredili: »Če kruh pada ti na tla, vsaj ne breni ga.«

Darinka Sedaj

tekrat, ko vlak stoji, ne med vožnjo. Sicer pa ekspresni vlaki bolj malo ustavljajo.

Rečeno, storjeno. Ob devetih sem šel na tauern express in se mirno usedel v kupe drugega razreda. Niti na misel mi ni prišlo, da bi se šel slega potnika in se skrival pod sedeži ali v stranišču.

Ko je prišel sprevodnik, sem našel ponižen in skesan obraz, rekoč da prihajam z Vzhoda, da so me v Turčiji okradli, da že tretji dan nisem nič zaužil in da se moram nujno vrniti domov. Da bi naredil nekaj fraz o tem, da sem pripravljen plačati pozneje in mu v ta namen pomolil pod nos potni list, da bi si lahko prepisal moje osebne podatke. Z zadovoljstvom sem ugotovil, da je moje naprejanje obrobljeno sadove. Pustil me je do Niša, pustil bi me celo do Beograda, a se je opravil, češ, da gre v Niš z vlaka in da mi ne utegnili potni list.

ZASTONJKARSKA VOŽNJA PO JUGOSLOVANSKIH ŽELEZNICAH

obiščite — obiščite — obiščite

S
M
U
Č
A
R
S
K
I

S
E
J
E
M

od 13. do 16. novembra

v kulturnem domu France Mrak,
Kokrica pri Kranju

Sodelujeta:

veletrgovsko podjetje Kokra — veleblagovnica Globus in Elan
— Begunje

Sejemske program

- prodaja smuči Elan v I. in II. kvaliteti
- prodaja rabljene opreme
- prodaja okovja, palic, sank, smučarskih čevljev in drsalk
- strokovna montaža okovja po 25 din na par
- strokovni nasveti pri izbiri smučarske opreme
- razstava druge smučarske opreme in oblačil
- nagradno žrebanje vstopnic

Sejemske čas

13. in 14. novembra od 15. do
19. ure
15. in 16. novembra od 9. do 19.
ure

obiščite — obiščite — obiščite

Zlata poroka pri Gričarjevih na Golniku

V kranjski občini je vsako leto okrog 500 parov, ki se odločijo za poroko, a na komaj sto sklenjenih zakskeh zvez je ena zlata poroka, to je po petih dolgih desetletjih ponovitev obljube o zvestobi in skupnem življenju. V vrste teh redkih jubilantov sta se v soboto uvrstila tudi Ivana in Martin Gričar z Golnikom. V starinskem ambientu nekdanje kranjske mestne hiše sta si ob navzočnosti otrok, bratov in sester in številnih vnučkov ponovno izmenjala prstana. Iz nagovora zlatoporočencem, prebral ga je dramski igralec, član Prešernovega gledališča iz Kranja Jože Kovačič, smo zvedeli, da njuna živiljenjska pot ni bila posejana z rožicami, temveč sta si večkrat morala utirati korake skozi težke živiljenjske preizkušnje.

Mama Ivana je bila rojena 25. decembra 1900, kot ena izmed desetih otrok delavske družine Merlakovih z Golnika. Komaj enajst let je imela, ko je morala po smrti matere zapustiti domače ognjišče in si služiti kruha pri tujih ljudeh. Živiljenjska pot jo je zanesla v Slap pri Tržiču, od tu pa v Dugo Reso, kjer se je zapustila v tekstilno tovarni.

Oče Martin je po rodu z Dolenjskega. Rojen je bil 14. novembra 1896, leta v Velikem Cerniku. Tudi njegova otroška leta niso bila vesela in brezskrbna, saj je kot otrok številne delavske družine kmalu občutil, kaj je delo. Še kot deček je moral pastirja in kasneje za hlapca. Leta 1916 je bil vpoklican v vojsko. Poslali so ga na soško fronto. Srečno je prestal težke boje in se je po razpadu Avstro-Ogrske vrnil v domači

kraj. Toda, ko so se leta 1919 začeli boji za severno mejo, se je pridružil četam generala Maistra. Topot je ni tako srečno odnesel. Nemci so ga ujeli in precej mesecev je preživel v ujetniškem taborišču v Linzu. Po vrnitvi v domovino je nekaj časa delal pri kmetih in drvarjih, po dveh letih pa je odšel v Dugo Reso na delo v tekstilno tovarno.

V tovarni, daleč od domačega kraja, je spoznal rojakinjo Ivano. Iz prijateljstva se je rodila ljubezen in 11. oktobra 1925. leta sta se poročila. Mama je kmalu po poroki morala pustiti delo in se posvetiti vzgoji otrok, ki so prihajali drug za drugim. Martin je v tekstilni tovarni v Dugi Resi vztrajal še štiri leta, zatem si je poiskal delo v Nišu, od tu pa se je družina vrnila na Golnik, kjer zlatoporočenca še sedaj živita. Oče je nekaj časa delal pri zidarjih, v letih pred vojno pa je bil večkrat tudi brez redne zaposlitve. Med drugo svetovno vojno je delal na železniški progi, po vojni pa v opekarni v Bobovku, kjer je leta 1954 dočakal upokojitev.

Ceprav je bila njuna usoda polna naporov in premagovanj, trije od šestih otrok so jima umrli v rani mladosti, se vendarle še znata poveseliti. V soboto, ko sta 50 let skupnega življenja tudi uradno potrdili, sta skušaj z otroki, osmimi vnučki in dvema pravnukinjam ter številnimi drugimi sorodniki in sosedi imela pravo ohjet z godbo in s plesom. Igral je ansambel Murka iz Lesc. Saj poroka brez godbe ni prava, brez plesa pa tudi ne.

L. Bogataj

Črtomir Zorec

N'mav čriez izaro, n'mav čriez gmajnico...

(Pogovor o koroških krajih in ljudeh)

(93. zapis)

Skozi Korške tesni — če potujemo od Kort proti Zelezni Kapli — nas bo asfaltirana cesta kaj kmalu pripeljala na Obirsko. Gorsko vas z raztresenimi domačijami na vseh koncuh, vse pa na južnem pobočju visokega Obirja (2141 m). Imamo Spodnje in Zgornje Obirsko (Ebriach). Farno središče je na Zgornjem Obirskem, kjer namerijo kar 895 m nadmorske višine.

Vas je raztresena, kot so pač izvečine vse gorske vasi (kar spomnimo se na našo Kokro ali pa na Jezersko). Cerkev je zgrajena v gotskem slogu. Zavednost, slovensko narodno, pa utrjuje šola, kjer so skoraj vsi otroci priglašeni slovenskemu pouku.

UČITELJ IN PESNIK

Srečna vas Sele, ki ima učitelja in župana Hermanna Velika — nič manj srečna vas Obirsko, ki ima učitelja in pesnika Valentina Polanška! Vsestranega moža izvedenega v literaturi, v glasbi in v ljudskem prosvetljevanju. Učitelja — v najbolj svetlem smislu besede. Sicer pa sem slišal od svojih starih — ko sem se še mlad odločal za poklic — da so le trije moški poklici vzvišeni, sveti: zdravniški, učiteljski in duhovski. Za trgovce, mesarje in krčmarje kaj takega res ne bi mogli trditi. Ne tedaj, ne sedaj!

Valentin Polanšek — koroški slovenski pesnik.

Ne le, kar veleva mu stan —
kar more, to mož je storiti dolzan!

Ob izidu ene od Polanškovi knjig je nedavno umrl literarni kritik Mitja Mejak trdil, da izid pesniške zbirke koroškega rojaka pomeni več kot samo dejanje rodoljubne ljubezni — kajti, kjer se poraja slovenska pesem, tam živi tudi duh narodne trdoživosti. Vsekakor se tako znova in znova odpirajo izviri duhovne biti selovenskega koroškega človeka. Mi tostran visokih gora karavanskih ob vsaki novi koroški pesmi spet začutimo utrip tega dela slovenske domovine — čeprav je ta utrip skoraj vsakokrat tako bridek, da ostanemo spričo njega zamorjeni in presušnjeni.

Dozoreli pesnik Valentin Polanšek se v svojih pesnitvah vrača k temelji svojih dedov, veseli se vigradi, ki vsako leto pride in razveseli srce pesnika, v bistvu še vedno kmečko čutečega. Za primer tole pesem:

Kmečka slika

Takšen želim biti,
kot je vonj ajdovih žgancev
in sopara zavrelega mleka —
tako pristno jutranji za ves dan!

Takšen želim biti,
kot je domač črn kruh
in preprost zlat jabolčnik —
tako trpežen in opojen po trdem delu.

Takšen želim biti,
kot je zateglo žebranje
in skupnost kmečkega spanja —
tako spojen s krujo in zemljo!

Ni še minil meseč, ko sva s Polanškom sedela ob kupici pogovora v krmi »Pri grozdu« — stregla je nama brhka hči Pasterkova — bilo je natanko tako domače, preprosto in iskreno — kot je zapisano v Kmečki sliki.

Z dobrim občutkom sem se v pozni nočni uri vračal čez mejo — kajti še žive med rojaki glasniki naše misli, trdno slovenski in trdno človeški. Pisatelj Ivan Pregelj pa je že pred petdesetimi leti napisal knjigo o slovenski koroški stiski in ji dal pomemben naslov: »Umreti nočelo!«

PADLI JUNAKI

Kot drugje po Koroški, tako so tudi na Obirskem padali hrabi partizani za našo in svojih rojakov svobodo.

Na Obirskem pokopališču sta pokopana dva padla borca — druge, ki so padli v teh hribih, so svojci po vojni prekopani na pokopališče v Zelezni Kapli. V obirski zemlji spi Anton Ročnik, roj. leta 1928. Padel je pod cerkvijo v Kortah, bil najprej pokopan na koroškem pokopališču, pozneje pa prekopan na domače Obirsko.

Drug grob na pokopališču na Obirskem krije zemske ostanke nekega Filipa, ki je bil doma menda iz Črne. Njegovo pravo ime še ni znamo, čeprav je bil markantne vnačnosti: visok fant s temno črnimi lasmi, izredno hraber borec in vedno namejan. Mlad je bil le devetnajst let...

Obirsko je dalo še več žrtev za osvoboditev dežele izpod nacizma: Miha Durnik (padel l. 1944), Gregor Karmičar (padel l. 1945) in Feliks Mali p. d. Jakobov iz Zgornjega kota. Pokopani so bili v Jelendolu.

Na področju Obirskega pa so padli tudi drugi partizani, ki so bili sicer doma iz drugih slovenskih krajev: Mirko Ikavec iz Solčave, Janez Poličnik tudi iz Solčave ter Franci Pečnik p. d. Podpesnikov z Bele nad Zelezno Kaplo. — Seveda skrivajo gozdna pobočja in globace Obirja še druge neodkrite grobove neznanih junakov, ki so izkrvaveli samotni kdovkje in kdovkaj...

(se bo nadaljevalo)

Hiša na Obirskem — vetrovi so se s skodelami hudo spoprijeli.

Marija Toporiš, ki je že več kot tridesetkrat darovala kri, so na petkovem občnem zboru RK Stražišče posebej čestitali in ji izročili šopek cvetja. — Foto: F. Perdan

Najbolj pomembno je krvodajalstvo

Stražišče pri Kranju — Krajevna organizacija Rdečega križa je imela v petek občni zbor, na katerem so pregledali delo v preteklem mandatnem obdobju, razrešili stari odbor in izvolili novega ter podelili priznanja krvodajalcem, ki so večkrat pa tudi dvajsetkrat ali celo tridesetkrat darovali kri. Pevci Svobode in učenci osnovne šole Lucijana Seljaka — podmladkarji Rdečega križa — pa so pripravili krajši kulturni program. Občnega zbera se je udeležil tudi predsednik občinske organizacije RK primar dr. Branko Stangl.

Na zboru so najprej pregledali opravljeni delo. Poročilo je prebrala tajnica krajevne organizacije inž. Magda Šiler. Povedala je, da se njihova organizacija vključuje v vse akcije, ki jih pripravlja občinska organizacija. Posebno velike uspehe so dosegli pri organizaciji krvodajalstva in pri zbiranju oblačil in obutve ter skrb za socialno ogrožene na svojem območju. Udeleženici zbera so v razravni podprtli tudi pobudo za izgradnjo nove zdravstvene postaje v Stražišču in akcijo za izvedbo referendumu za uvedbo krajevnega samoprispevka, s pomočjo katerega bodo v Stražišču ceste in poti oblekle v asfaltno prevleko.

Nato je primar dr. Branko Stangl podelil priznanje krvodajalcem, ki so večkrat darovali kri. Več deset občanov je dobilo priznanje za pet- in desetkratno darovanje kri. Jože Hladnik, Andrej Vočar, Marija Strukelj in Metka Sparovec so kri darovali petnajstkrat. Lado Pegam in Miro Berce sta dobila priznanje za 25-kratno udeležbo na krvodajalskih akcijah. Marija Toporiš pa je kri darovala kar tridesetkrat.

Ob zaključku zbera so razrešili stari in izvolili novi odbor. Za predsednika so ponovno izvolili dr. Janeza Bajžljia, ki je krajevno organizacijo RK vodil že nekaj preteklih mandatnih dob.

»Rdeči križ je najbolj množična družbena in humanitarna akcija na našem terenu,« je dejal, »saj vključuje več kot 45 odstotkov občanov. Lani je bilo vanjo vključenih približno 1300 Stražanov kot rednih članov, poleg tega pa imamo tudi okrog 120 podpornih članov.«

»Katere so glavne naloge organizacije?«

»Najbolj pomembna naloga je brez dvoma organizacija krvodajalstva. Menim, da smo pri tem tudi uspeli. Odziv je namreč vedno zelo dober. Leta 1973 je darovalo kri 200 krajanov, lani 183, letos pa v devetih mesecih že 190.«

Druga akcija, ki jo izvajamo v skladu s programom občinske organizacije RK, je zbiranje oblačil. Vsačko leto zberemo okrog 1300 kg oblačil, ki jih nekaj razdelimo tudi socialno ogroženim družinam na našem terenu. Vsako leto ob prazniku obiščemo in obdarujemo družine in občane, ki žive v težkih razmerah ali so bolni. Poleg tega pa veliko pozornosti posvečamo tudi zdravstvenemu prosvetljevanju prebivalstva. V ta namen pripravimo vsako leto nekaj predavanj z raznih zdravstvenih področij. Predavanja so vedno zelo dobro obiskana.«

»Na občnem zboru je bilo videti večina starejše ljudi. Kako skrbite za podmladek?«

»Res je, da v naši organizaciji delajo predvsem starejši ljudje. Toda prav v zadnjem času smo se uspeli povezati z mladinsko organizacijo in smo že pridobili nekaj mladih aktivistov, ki so tudi zelo delovni. Izredno dobro povezavo pa imamo tudi s šolo Lucijana Seljaka, na kateri je zelo delaven podmladek Rdečega križa.«

Brigado, v kateri je bilo 19 mladink in mladincev iz vseh branž, je vodila sekretarka mladinske organizacije ZP Iskra Marina Glavan. Prvotno je bilo predvideno, da bo

8 GLAS
Torek, 11. novembra 1975

dr. Janez Bajžlja

»Na občnem zboru so v razpravi občani omenili in podprtli potrebo po gradnji nove zdravstvene postaje v Stražišču.«

»Vsi Strašani in zdravstveno osebje, ki dela v sedanjih tesnih prostorih, si želimo, da bi Stražišče dobilo novo zdravstveno postajo. Sedanja se stiska v zasilno preurejenem stanovanju in je zares samo 'zasilna'. Povedati moram, da je Zdravstveni dom Kranj že uredil vse potrebno za začetek gradnje, le denarja je še premalo. Gradnjo zdravstvene postaje je podprtli tudi krajevna skupnost in vse družbenopolitične organizacije v Stražišču in naša organizacija.«

L. Bogataj

Uspela akcija na Dugem otoku

Te dni se je z Dugega otoka vrnila Iskrina mladinska delovna brigada, ki je v kampu Mir urejala teren in ga pripravljala za gradnjo novih objektov.

Kranj — Glavna naloga brigade je bila izgradnja temeljev za novo restavracijo. Klub kamnitemu terenu je mladim uspelo, da so dela opravili. Druga pomembnejša naloga je bila izkop Jame, v kateri bo stala nova betonska cisterna za vodo. Dela bodo trajala približno tri leta, brigadi pa je uspelo prodreti približno 2 metra globoko v kamnita tla. Cisterna bo imela zmogljivost za 800.000 litrov vode, medtem ko sedanj rezervoar drži le okoli 90.000 litrov.

V treh tednih so mladi izkopali tudi jamo in zabetonirali temelje za novo montažno hišo. V njej bo čez poletje stanovalo osebje, ki bo zaposleno v kampu, pozimi pa bodo v njej shranjevali posteljnino. S tem pa nalog, ki jih je brigadi zastavila Počitniška skupnost, še ni konec. Med drugim so zabetonirali del terase ob morju, uredili požarno varnost v kampu ter popravili pot med kampom in bližnjim jezerom.

Brigado, v kateri je bilo 19 mladink in mladincev iz vseh branž, je vodila sekretarka mladinske organizacije ZP Iskra Marina Glavan. Prvotno je bilo predvideno, da bo

Na Jezerskem vedno kaj novega

• Uvodoma velja povedati, da so Jezerjane pretekle dni obiskali ne-povabljeni gostje. Od nekod se je priklatila medvedja družina in vnesla med domačine, posebno med lastnike ovac, precej strahu. Posledice obiska niso bile nedolžne. Domačini so vedeli povedati, da so v nekem ovčjem troupu našli kar 36 ubitih in raztrganih živali. Lovci so na osnovi posebnega dovoljenja organizirali pogon, vendar so se živali (samec, samica in mladič) pregnajalcem izognile. Medvedje so kar pogosti obiskovalci Jezerskega. Za zadnjega, ki se je klatil v okolici, je bil obisk usoden. Omahnili je pod natančnimi streli domaćina Petra Zaplotnika!

• Na pridobitev čakajo člani gasilskega društva Jezersko. To bo novo gasilsko vozilo IMV-gasilec. Kupljeno bo z denarjem, ki so ga prostovoljno zbrali domačini. Na pomoč je prisločila še kranjska občinska skupščina, občinska gasilska zveza, organizacija splošnega ljudskega odpora in podjetja Central, Kmetijsko živilski kombinat Kranj, Gozdno gospodarstvo Kranj, Kmetijska zadruga Sloga in trgovsko podjetje Živila iz Kranja.

• Veliko Jezerjanov se je po vojni iz rojstnega kraja za stalno odselilo, precej pa je takih, ki bi v domačem kraju radi uredili stanovanje ali pa se celo vrnili v rojstni kraj. Tudi kruha za vse doma ni dovolj, zato se okrog 150 delavcev in otrok vozi dnevno v Preddvor ali v Kranj. Da bi interesentom omogočili gradnjo, nameravajo na Jezerskem osnovati stanovanjsko zadrugo. Gradbena zemljišča so, zato so se jih odločili zazidati. Novi stanovanjski objekti bodo brez dvoma veliko prispevali k razvoju sicer precej odmaknjenega kraja.

• Na novo akcijo se pripravlja tudi krajevna skupnost v sodelovanju s krajevnimi družbenopolitičnimi organizacijami. To je asfaltiranje ceste od osnovne šole do zaselka Tihožitje, kot ta del naselja imenuje domačini. Odločili so se za krajevni samoprispevek. Asfaltiranje bo veljalo 150.000 dinarjev. Računajo, da bo asfalt vgrajen spomladan. Sicer pa si krajevna skupnost prizadeva dobiti dovoljenje za uporabo gramoznice. Za posipanje in vzdrževanje krajevnih potov in cest bi bil domač gramoz najcenejši. Vožnja od Kranja do Jezerskega namreč vsak kubik materiala precej podraži.

J. Košnjek

Pobratenje lovskih družin

Lovska družina Stol iz Žirovnice že več let tesno sodeluje z lovsko družino iz Brestanice, zato so se odločili, da podpišejo listino pobratenja in s tem še tesneje sodelujejo. Lovska družina Stol iz Žirovnice šteje skupaj 47 lovcov, med njimi kar precej mladih, ki so jih starejši vzgajali vse do vključitve v družino. Vsi tisti mladi, ki so se od 14. do 18. leta udeleževali delovnih akcij in sodelovali pri gojitvi divjadi, so se brez sicer obveznega prispevka včlanili v družino.

Lovci iz Žirovnice, kjer imajo največ visokega lava, se bodo z lovci iz Brestanice, kjer gojijo predvsem nizki lov, pobratili še letosno leto.

D. S.

POPRAVLJENA CESTA NA JEZERSKI VRH — Mejni prehod na Jezerski vrh se po številu potnikov in vozil sicer ne more primerjati z Ljubljenskim Šentiljem ali Korenskim sedлом, pa se vendarle lahko ponasa z dobro urejeno cesto tako na naši kot na avstrijski strani. V sobotah in nedeljah prestopi v obeh smereh državno mojo povprečno 100 potnikov in okrog 50 vozil, v delavnih pa je promet skoraj za polovico manjši. Precej je tovornega prometa, saj je na avstrijski strani Jezerskega vrha dokaj močna lesopredelovalna in celulozna industrija, ki sodeluje z našimi podjetji te vrste. Cesta od Štularja do mejnega prehoda je bila pred dobrimi mesecem temeljito popravljena. Precej boljša je kot cesta od Jezerskega do Kranja oziroma Preddvora. Na fotografiji je 3. serpentina, ki je bila deležna temeljite rekonstrukcije. (jk) — Foto: F. Perdan

NAJMLAJŠI SO ZADOVOLJNI — Prvega septembra so v osnovni šoli na Jezerskem odprli vzgojno-varstveni oddelek. Vrtec za predšolske otroke je odprt vsak dan od pol petih zjutraj do pol štirih popoldne. 22 otrok prihaja vsak dan in varstvo. Zanje skrbita vzgojiteljica Danica Gaber in varuška Pavla Selišnik. Ščasoma je pričakovati tudi želje po varstvu dojenčkov. (jk) — Foto: F. Perdan

TELEVIZOR ZA DARILO — Prijetno so bili presenečeni jezerski šolarji, ko so jim samoupravni organi Elektrotehničnega podjetja iz Kranja in trgovskega ter gostinskega podjetja Central iz Kranja sporočili, da so jim kupili črno-beli televizijski sprejemnik. Slovesno so ga jim izročili v začetku oktobra. Jezerska osnovna šola ima pet razredov, ki zdržujejo 64 učencev. Mladi Jezerjanji se podjetjem najtopleje zahvaljujejo! (jk) — Foto: F. Perdan

SAMI UREJUJEJO HOKEJSKO IGRIŠČE — Tudi na Jezerskem manjka ljubiteljev hokeja. Lani jim je uspelo precej dolgo obdržati led, čeprav jim zima ni bila preveč naklonjena. Jezerjanji so tudi uspešno nastopili v gorenjski življiv hokejski ligi. Za letošnjo hokejsko sezono se namenjava Jezerjanji še bolje pripraviti. Za hotelom Kazina urejajo s prostovljinom delom naravno drsališče. Tudi po 20 mladincev se je pod vodstvom predsednika hokejske sekcije Andreja Zadnikarja zbiralo na delovnih akcijah. (jk) — Foto: F. Perdan

mali oglasi • mali oglasi

prodam

Prodam večjo količino PŠENICE in motorno KOSILNICO bertolini s snopovezalko in mlatilnico. Sr. Bitnje 18 6138
Poceni prodam skoraj nov STE-DILNIK GORENJE na trdo gorivo. Okroglo 6, Naklo 6139
Prodam KRAVO za zakol. Poren-ta, Sv. Duh 44, Škofja Loka 6140
Prodam JUNICO za pleme ali zamenjam za kravo po teletu. Rovte 5, Podnart 6141
Prodam novi ročni električni VRTALNI STROJČEK AEG SB 4-500, 4-prestave, po ugodni ceni. Selo 14, Bled 6142
Prodam gnojnično ČRPALKO, nemške znamke, dobro ohranjeno. Jan, Rečiška 55, Bled 6143
Prodam OJACEVALEC Hi-V.O.X - Hi - Fi, 60 W. Zg. Brnik 5, Cer-kle 6144

Ugodno prodam dve novi OKNI 170 x 240, eden 140 x 170. Bergant, Zg. Brnik 13, Cerkle 6145
Prodam komplet belo POROČNO OBLEKO. Drulovka 55 6146
Prodam mesec dni staro TELI-CKO od dobre molznice. Podbrez-je 34 6147
Ugodno prodam PEĆ kppers-busch. Srakovlje 5, Kranj 6148
Prodam rabljen TELEVIZOR. Zajc Alojz, Cesta talcev 9, Kranj 6149

Galvanizerji, pozor

ISKRA OTOČE (telefon 70-131) vam nudi pod zelo ugodnimi prodajnimi pogoji 1000 litrov elektrolita Zn-Mi ekstra 7750 za cianidno cinka-nje.

Po ugodni ceni prodam ŽELEZ-NO BLAGAJNO, visoko 150 cm, dunajske izdelave. Krašovec, Pod-ljubelj 51, Tržič 6150
Prodam KOBILLO, staro 9 let. Meglič Ivana - Matizovec, Pod-ljubelj 63, Tržič 6151
Prodam moško in žensko KOLO. Partizanska cesta 44, Kranj 6152
Za 1200 din prodam nov ZIMSKI PLAŠČ, št. 44. Senično 8 pri Tržiču, telefon 50-202 6153
Prodam 5000 kg CEMENTA. Go-deš 43, Škofja Loka 6154
Prodam globok OTROŠKI VOZI-ČEK, avto TORBO za dojenčka in star RADIO aparat. Informacije tel. 23-218 6155
Prodam KONJA. Podreča 12, Kranj 6156

kupim

Kupim 12 LAT za kozolec, tesane ali žagane. Dovč Franc, Stožice 25, Ljubljana 6164
Kupim KROJAŠKI ŠIVALNI STROJ za tapetniška dela. Grošelj, Psata 7, Cerkle 6165

vozila

Prodam ZASTAVO 750, karambo-lirano, po ugodni ceni. Belehrje-va 20, Šenčur 6060
Prodam ŠKODO 1000 MB. Gore-njesavska 36, Kranj 6061
WARTBURG 1970, dobro ohranjen, karamboliran zadaj, ugodno prodam. Vukovič, Kranj, Stare-tova 20, Čirčiče 6113
Kupim dober MOTOR od pucha, 250-kubičen. Pavlič, Kidričeva 26, Kranj 6157
Ugodno prodam avto KASETNI MAGNETOFON stereo, 4-stezni s kasetami - velikimi in Philips avto RADIO. Pavlič, Kidričeva 26, Kranj 6158
Kupim 10 let staro ZASTAVO 750 za 2000 din, lahko stroj v okvari. Pavlič, Kidričeva 26, Kranj 6159
Prodam ZASTAVO 750, novo, registrirano, v garanciji, najboljše-mu ponudniku. Dobravec, Frankova naselje 74 a, Škofja Loka, telefon 80-889 6160
Prodam OPEL REKORD, letnik 1970, ali menjam za ZASTAVO 750. Telefon 24-891 6161
Prodam osebni avto NSU 1200 C, karamboliran, letnik 1971. Ogled v

Izdaja ČP Glas, Kranj, Ulica Moše Pijadeja 1. Stavek: GP Gorenjski tisk Kranj, tisk: Zdrženo podjetje Ljubljanska pravica, Ljubljana, kopitarjeva 2. Naslov uredništva in uprava lista: Kranj, Moše Pijadeja 1. - Tekoči račun pri SDK v Kranju stevilka 51500-601-12594 - Telefoni: glavni urednik, odgovorni urednik in uprava 21-190, uredništvo 21-835, novinarji 21-860, malo-oglasni in naravninski oddelek 21-194. - Naročnilna: letna 140 din, polletna 70 din, cena za 1 stevilko 1,50 dinarja. - Oprskano prometno gospodstvo po pristojnem mnenju 421-1/72.

Gorenjska predilnica Škofja Loka

obvešča, da je industrijska prodajalna na željo številnih potrošnikov od-prta od 3. novembra 1975 vsak dan neprekinjeno od 8.30 do 19. ure ob so-botah od 7.30 do 13. ure.

večernih urah: Križaj, Godešič 45, Škofja Loka 6162
Prodam MENJALNIK in STROJ za Zastavo 750. Strahinj 19, Naklo 6163

Obveščamo cenjene potrošnike, da smo odprli novo prodajalno s čevlji v Kranju

Titov trg 22

Priporočamo vam pestro izbiro ženskih, moških in otroških čevljev.

stanovanja

Nujno potrebujem dvo- ali tro-sobno opremljeno STANOVANJE s centralno kurjavo v Kranju za dobo enega leta in pol. Ponudbe poslati na: Naumovska, Hotel Creina, Kranj 6166

posesti

Kupim 1 ha GOZDA - zaraščene, v okolici Naklega. Ponudbe s ceno poslati na oglašni oddelek pod šifro »Gozd« 6069

Novo družinsko HISO v Kranju, vrt, garaža, parkirni prostor, pri-merno za obrtnika, zamenjam za Bled, Radovljica, Naklo in okolica. Ponudbe pod »Enakovredna« 6167

obvestila

V najem oddam GOSTILNO zakonskemu paru v Podljubelju pri Ankeletu 6168

Prodam TRIPLEKS GARAŽO v Kranju - za nebotičnikom. Po-nudbe pošljite v oglašni oddelek pod »Gotovina tako« 6169

zaposlitve

Isčem delo NATAKARJA. Ni-mam kvalifikacije, imam nekaj prakse. Ponudbe pod »Gostinstvo« 6072

Sprejemam kakršnokoli HONO-RARNO ZAPOSЛИTEV. Lahko vo-dim tudi knjigovodske knjige. Cenje-ne ponudbe prosim sporočite na telefon 26-500 v večernih urah 6170

odvetnika

TAPISOM, ITISON in PREPRO-GE strojno, kvalitetno, kemično očistim na domu. Svoj naslov sporočite po telefonu št. 21-939 5808

CENTRALNA PLESNA ŠOLA KRAJN - DELAVSKI DOM orga-nizira v soboto, 15. novembra, SO-BOTNI NADALJEVALNI PLES-NI TEČAJ, 16. novembra ob 9. uri pa NEDELJSKI ZAČETNIŠKI PLESNI TEČAJ. Vpisovanje je pred začetkom tečaja 6171

Kmetijsko živilski kombinat Kranj - z n.sol.o.

TOZD Komercialni servis z n. sol. o. enota Agromehanika Cesta JLA 2, telefon 23-485, 24-778

Kmetovalci!

Obveščamo vas, da odslej pa do 31. decembra 1975 lahko kupite vse traktorske priključke proizvodnje SIP Šempeter, traktorje TOMO VINKOVIČ - PASQUALI 15 in 18 KM s priključki na kredit po zelo ugodnih pogojih:

kredit do 30.000 din s triletnim rokom vračila z 20 % udeležbo

Za plačilo v gotovini popusti za nekatere stroje

izgubljeno

Izgubil se je PES OVČJAK, črn, rjavih nog. Poštenega najditelja prosim, da proti nagradi javi na naslov: Grohar, Ručigajeva 8, Kranj 6172

kino

Kranj CENTER

11. novembra amer. barv. film REŠITE TIGRA ob 16., 18. in 20. uri
12. novembra amer. barv. film REŠITE TIGRA ob 16., 18. in 20. uri
13. novembra dan. barv. erotični film AVTO CESTA V POSTELJI (ni primeren za otroke) ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORŽIC

11. novembra amer. barv. krim. film SUPER POLICIJA ob 16., 18. in 20. uri
12. novembra angl. barv. krim. DOBRA KUPCIJA V ITALIJI ob 16., 18. in 20. uri

Tržič

11. novembra angl. barv. krim. film DOBRA KUPCIJA V ITALIJI ob 18. in 20. uri
12. novembra franc. barv. akcijski film SKRIVNOST ob 18. in 20. uri
13. novembra amer. barv. western RDECI OBLAK NAD RIATOM ob 18. in 20. uri

Kamnik DOM

11. novembra amer. barv. western RDECI OBLAK NAD RIATOM ob 18. in 20. uri
12. novembra amer. barv. western RDECI OBLAK NAD RIATOM ob 18. uri
13. novembra franc. barv. akcijski film SKRIVNOST ob 18. in 20. uri

Škofja Loka SORA

11. novembra slov. barv. drama MUKE PO MATEJU ob 20. uri
12. novembra slov. barv. drama MUKE PO MATEJU ob 18. in 20. uri
13. novembra amer. barv. krim. film UMOR V GRADU ob 20. uri

Železnični OBZORJE

12. novembra amer. barv. avant. film KRA-LJICA OGRLICA ob 20. uri

Radovljica

11. novembra franc. barv. zabavni film SKRIVNOST PARISKEGA PODZEMLJA ob 20. uri
12. novembra amer. barv. western BILI DVA KLOBUKA ob 20. uri
13. novembra amer. barv. krim. film ZAD-NJE ZATOCISCE ob 20. uri

Bled

11. novembra amer. barv. krim. film ZADNJE ZATOCISCE ob 20. uri
12. novembra franc. barv. zabavni film SKRIVNOST PARISKEGA PODZEMLJA ob 20. uri
13. novembra franc. barv. zabavni film SKRIVNOST PARISKEGA PODZEMLJA ob 20. uri

Jesenice RADIO

11. novembra franc. barv. komedija CESAR IN ROSALIE
12. novembra amer. barv. komedija OROPAY SVOJEGA BLIŽNJEGA

Jesenice PLAVŽ

11. novembra amer. barv. akcijski film ODRE-SITEV
13. novembra amer. barv. krim. film VSI SMO BARABE

Kranjska gora

12. novembra franc. barv. komedija CESAR IN ROSALIE

gledalische

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRAJN

ČETRTEK, 13. novembra, ob 19.30 za IZ-ven - satirični kabaret METLA, T. Fornezz-Tol: ŽELELI NIŠTE - POSLUŠAJTE

GLAS 9
Torek, 11. novembra 1975

KMETIJSKI STROJI NA POTROŠNIŠKI KREDIT

Kmetovalce obveščamo, da prodajamo priznane stroje na potrošniški kredit:

SIP Šempeter

- SAMONAKLADNALA PRIKOLICA SENATOR 22
- SAMONAKLADNALA PRIKOLICA PIONIR 17
- SAMONAKLADNALA PRIKOLICA PIRAT 15
- OBRAČALNI ZGRABLJALNIK FAVORIT 220
- OBRAČALNI ZGRABLJALNIK FAVORIT 160 TV
- OBRAČALNI ZGRABLJALNIK FAVORIT 160
- OBRAČALNI ZGRABLJALNIK MARATON 140 B
- OBRAČALNI ZGRABLJALNIK SOKOL 140
- TROSILNIK HLEVSKEGA GNOJA KRPA 30 V
- TROSILNIK HLEVSKEGA GNOJA KRPA 30 H
- ČELNI-PREDNJI NAKLADALNIK TEŽAK 8
- KOSILNICA-KOMBINATOR M 200

TEHNOSTROJ Ljutomer

- PRIKOLICE TRAKTORSKE
- TROSILNIK HLEVSKEGA GNOJA

AGROTEHNIKA, proizvodni obrat Brežice

- RAZSIPALNIK GNOJIL FERTI
- KULTIVATOR PERESNI »BREKO«
- VOZICEK KOSILNICE BCS DVORAMNI
- ŽAGA CIRKULAR ZA BCS
- KABINE CERADNE VSEH VRST
- OBRAČALNIK-ZGRABLJALNIK SONCE 3
- OBRAČALNIK-ZGRABLJALNIK SONCE 4

Vse informacije o kreditiranju dobite v prodajnah Agro-tehnike: »Jurček« Ljubljana, Celje, Maribor, Murska So-bota, Ljutomer, Lendava, Škofja Loka, Poreč, Žminj, Bu-zet in Beograd.

**Za gotovino dajemo poseben izvensezonski popust.
Izkoristite ugodne priložnosti, ki vam jih nudi Agroteh-nika Ljubljana.**

TRGOVSKO PROIZVODNO IN SERVISNO PODJETJE

agrotehnika
L J U B L J A N A / n. sol. o./

A
TOZD
TRGOVINA
A
I. b. o./

Za najetje kredita morate izpisati predložiti:
zemljisko knjižni izpis o višini davka v letu 1974
odločbo o višini davka v letu 1974

Sava jesenski prvak

V nedeljo je bilo odigrano zadnje kolo v gorenjski članski nogometni ligi. Prineslo je več presenečenj. Kar v štirih tekma so bili zmagovalci gostje. Rezultati:

MEDVODE : SAVA 1:2 (0:1)

MEDVODE, igrišče NK Medvode, gledalcev 300, sodnik J. Eljon iz Kranja.

Gostje so v tehnično boljši igri zasluženo zmagali. Domačini so dosegli častni zadetek iz 11-metrovke.

BLED ŠENČUR 4:1 (1:0)

BLED, stadion NK Bled, gledalcev 250, sodnik Torkar iz Kranja.

Domačini so tokrat zelo dobro zigrali in povsem zasluženo odpravili nekoliko favorizirano ekipo Šenčurja.

TRIGLAV : LESCE 2:2 (2:1)

KRANJ, igrišče na stadionu Stanka Mikarja, gledalcev 150, sodnik Mežek iz Tržiča.

Tekma je bila enakovredna in nedoločen rezultat povsem ustreza dogodku na igrišču.

NAKLO : ALPLES 1:4 (0:1)

NAKLO, igrišče NK Naklo, gledalcev 300, sodnik Verbič iz Gorič.

Korotan : Kamnik 0:1 (0:0)

Kranj, igrišče na stadionu Stanka Mikarja, tekma predzadnjega kola ZCNL, gledalcev 600, sodnik Miletič iz Celja.

Strelec: 0:1 Medmež (68).

KOROTAN: Humar, Žun, Valant, Tivolt, Šprajcar, Zalokar, Mokič, Radosavljevič (Žumer), Ačić, Šuštar, Andolšek.

KAMNIK: Novak, Torkar, Plut, Mlinar, Kumer, Poljanšek, Zorman, Zobavnik, Koželj, Medmež, Mali.

Domačini so zopet zaigrali raztrgano, nasprotno pa so bili igralci Kamnika veliko bolj nevarni, predvsem pa hitrejši in imeli tudi več priložnosti. Že v prvih minutah so imeli dve izredni priložnosti, vendar je obakrat domači vratar zelo dobro posredoval. Več priložnosti pa so imeli tudi domačini. J. Žumer

Domačini so nastopila oslabljeni in so po nesrečnem avtogradu v prvem polčasu precej popustili. Naklo je doseglo častni zadetek iz 11-metrovke.

ALPINA : BOHINJ 2:3 (0:2)

ŽIRI, igrišče NK Alpina, gledalcev 500, sodnik Valant iz Kranja.

Gostje so v prvem polčasu odlično zaigrali in si priborili prednost dveh golov. Tekma je bila lepa in zanimiva, gostje pa so zasluženo zmagali.

TRŽIČ : JESENICE 1:2 (0:1)

TRŽIČ, igrišče NK Tržič, gledalcev 500, sodnik Benkič iz Škofje Loke.

V zelo zanimivem srečanju so pobrali ves izkupiček Jesenčani. Zradi grobosti je sodnik izključil na vsaki strani po enega igralca.

Lestvica:

Sava	11	8	2	1	25:	9	18
Bohinj	11	8	0	3	24:	15	16
Šenčur	11	6	2	3	20:	20	14
Bled	11	6	1	4	24:	18	13
Lesce	11	4	4	3	21:	17	12
Tržič	11	5	1	5	34:	27	11
Jesenice	11	4	3	4	19:	19	11
Triglav	11	4	2	5	16:	13	10
Alples	11	2	4	5	18:	37	8
Naklo	11	2	3	6	16:	21	7
Alpina	11	2	2	7	18:	26	6
Medvode	11	2	4	5	19:	30	6

P. Novak

Kroj : Ježica 59:56

Skofja Loka, I. zvezna košarkarska liga – ženske, Kroj : Ježica 59:56 (32:20), telovadnica OŠ Podlubnik, gledalcev 200, sodnika Burja, Ivanuš (oba Ljubljana).

Kroj: Jesenko 10 (2:0), Vrbinc 16 (2:0), Ržen 10 (2:0), Balderman 8, Potočnik 15 (4:1).

Ježica: Stopar 17 (2:1), Plevnik 7 (6:5), Stučin 7 (2:1), Oven 8 (8:2), Gimpelj 4 (2:0), Mavec 5 (2:1), Simončič 8 (2:2).

Ločanke so si izbojevale prvo zmago v tekmovanju. Že v prvem delu srečanja so si nabrale dvanajst točk prednosti. V sredini drugega dela so po nekaj napakah dovolile, da so jih gostje ujele. V finiju srečanja pa so bile spet boljše in zasluženo sta točki ostali doma. -dh

Plavalni tečaj

Letos v aprilu sta odbor za rekreacijo in komisija za plavanje pri TKS Kranj organizirala tečaj za starejše neplavalce. Prvega tovrstnega tečaja v občini se je udeležilo kar 112 neplavalcev in pri tem jih je 80 odstotkov izplavalo.

Tudi decembra se bodo tisti, ki še ne znajo plavati, spet lahko naučili. Odbor za rekreacijo in komisija za plavanje bosta namreč spet poskrbeli za odpravljanje plavalne nepismenosti starejših občanov. Vse do srede decembra bo TKS Kranj sprejemala prijave za vse tiste, ki se bodo odločili za tečaj. Vsi, ki še ne znate, in vsi, ki še niste veči plavani, se lahko prijavite pismeno na TKS Kranj, cesta Staneta Žagarja 27, ali na telefon 21-176. -dh

Četrta zmaga Iskre

Med tednom je bilo odigrano 4. kolo občinske sindikalne lige Kranja v vaterpolu. Rezultati: Iskra : Sava 3:1, Tekstilindus : Gorenjski tisk 5:2, Prosveta : Planika 8:2; v vodstvu je Iskra z 8 točkami, 2. Tekstilindus 6, 3. Prosveta 6, 4. Sava 4.

V 5. kolu, ki bo na sporednu v sredo, 12. novembra, se bodo pomerili: Cestno podjetje : Planika, Tekstilindus : Ikon, Prosveta : Sava. Že danes zvečer pa bosta dve tekmi: Zdravstveni dom : Cestno podjetje in Zdravstveni dom : Gorenjski tisk. J. J.

Občinska sindikalna prvenstva

Na Jesenicah so že končali občinsko sindikalno prvenstvo v streljanju, 15. in 16. novembra pa bo v dvorani Podmežalki še občinsko sindikalno prvenstvo v kegljanju na asfaltu. Občinske sindikalne igre bodo sklenili s prvenstvom v šahu v šahovskem domu na Jesenicah in tako decembra s slovensko razglasitvijo končali letosnje poletne športne igre, ki se jih je udeležilo rekordno število članstva. D. S.

Jugoslavija : Luksemburg 54:13

Ljubljana, hala Tivoli, kvalifikacijska rokometna tekma za nastop na olimpijskih igrah, Jugoslavija : Luksemburg 54:13 (27:5), gledalcev 2500, sodnika Trecka, Kocka (oba Avstrija).

Jugoslavija: Arslanagić, Bojović 5, Karalić 3, Pavičević 4, Serdarušić 7, Horvat 5, Radženović 6, Pokrajac 8, Miljak 5, Popović 5, Krivokapić 6.

Luksemburg: Poos, Jungels, Thill, Bn Guigui 2, Krpen 6, Kayser, Bomb 1, Baustert 4, Nigram Eschett, May, Lambert.

V soboto – ker v Celju še ni gotova nova dvorana, je bil organizator prve kvalifikacijske tekme za nastop na IO ŽRK Celje primoran, da srečanje prestavi v Ljubljano – je jugoslovanska rokometna reprezentanca dala pravo lekcijo rokometu. V vseh pogledih rokometne igre so bili daleč najboljši nasprotnik. Vseh 60 minut so jurišali na nasprotnikov gol in si z zmago zagotovili izdatno prednost pred povratnim srečanjem. Visoka razlika in 54 golov v nasprotnikovih mrežah pa je hkrati tudi rekord doseženih golov na meddržavnih srečanjih. -dh

Rokometna ekipa Partizana Duplje, ki uspešno nastopa v ljubljanski conski rokometni ligi – sever. – Foto: J. Kuhar

I. zvezna hokejska liga

Triglav : INA 20:2

Državno hokejsko prvenstvo za člane, skupina B se je brez premora nadaljevalo. Tako so ekipe že odigrale prvo kolo v drugem delu prvenstva. Vse tekme so se končale po pričakovanju, vodeči Triglav pa je katastrofalno premagal INO z 20:2. Triglav je po petem kolu edina nepremagona ekipa. Poleg tega so tudi najučinkovitejši, saj so dali kar 44 golov, prejeli pa samo 8. Triglav pa je tudi edini klub v tej ligi, ki nimata svojega drsališča. Prav zaradi tega pa je uspeh Triglava še toliko večji. V drugi tekmi pa je Tivoli premagal Mladost s 13:2. Celje je bilo prost. V naslednjem kolu bodo Kranjčani gostovali v Zagrebu, kjer se bodo pomerili z domačo Mladostjo, INA pa bo igrala s Celjem. Ti voli bo prost.

Lestvica:

1. Triglav	5	5	0	0	44:	8	10
2. Tivoli	5	3	0	2	44:	17	6
3. Celje	4	3	0	1	34:	12	6
4. INA	5	1	0	4	10:	51	2
5. Mladost	5	0	0	5	5:	45	0

F. P.

VISOKA ZMAGA JESENČANOV

Tudi 6. kolo državnega prvenstva v hokeju na ledu za člane skupina A ni prineslo nobenih presenečenj. Jesenčani so pod Mežaklo brez težav premagali zagrebški Medveščak, Olimpija pa Slavijo. Na lestvici še vedno vodijo Jesenčani s tremi točkami naskoka pred Olimpijo, Krago pa je ostala na zadnjem mestu.

D. S.

F. P.

JESENICE : MEDVEŠČAK 10:1

JESENICE: M. Žbontar, Makuc, S. Košir, J. Razinger, R. Razinger, Pipan, Šcap, Poljanšek, Hafner, F. Žbontar, T. Košir, Smolej, M. Jan, Pavlič, Pristov, D. Hiti, Klemenc, Pirič.

MEDVEŠČAK: Crnkovič, Žibert, Oštric, Šuligoj, Krmelj, Šafar, Brešant, Šupri, Sinovec, Horvat, Pirker, Kučera, Vitasovič, Hojski, Mařuša, Marinac, Pripič, Zajec.

Jesenčani so v malem derbiju zanesljivo premagali vedno neugodni zagrebški Medveščak kar z 10:1. Jesenčanom je bila ta tekma zadnji preizkus pred drugim letosnjim velikim derbijem z ljubljansko Olimpijo. Jesenčani so nastopili brez Juga, ki verjetno ne bo mogel zaigrati tudi proti Olimpiji. Jesenčani so proti Medveščaku zaigrali dobro in učinkovito, zato v Ljubljani Olimpija ni popoln favorit. Jesenčanom bi neodločen rezultat kar ustrezal. Ljubljanci pa bodo morali zaigrati na zmago.

OLIMPIJA : SLAVIJA 11:1

Olimpija je v zadnji tekmi pred srečanjem z Jesenčani visoko premagala vevško Slavijo. Tudi Ljubljanci so v tej tekmi zaigrali dokaj dobro. Pari prihodnjega kola: Olimpija : Jesenice, Medveščak : Kranjška gora, Slavija je prosta.

Lestvica:

1. Jesenice	6	6	0	0	46:	12	12
2. Olimpija	6	4	1	1	37:	14	9
3. Slavija	7	1	2	4	21:	42	4
4. Medvešč.	7	1	2	4	20:	40	4
5. Kr. gora	6	1	1	4	14:	40	3

Revolucionarnost in ustvarjalnost v preteklosti in sedanjosti

Nadaljevanje
s 1. strani

Ivana Pintar

vodstvo, ki je znalo pritegniti delavce. Zato smo se tudi pozivu na stavko disciplinirano odzvali. Delavci smo zapustili tovarno in stražili, da stavkokazi ne bi mogli vanjo. Brat Jože, ki je tudi delal v Šeširju, je bil vse štiri tedne pred tovarno, jaz pa sem vsak dan hodila domov. Da smo lahko vzdržali, smo organizirali nabiralno akcijo med kmeti in obrtniki. Dajali so nam hrano.

Ves čas štrajka, so vse naše akcije spremljali orožniki. Sicer se v stavkovno gibanje niso vtrkali. Pa tudi iz srežkega glavarstva je bil vedno kdo prisoten in je delal zapisnike o vsem, kar smo na sestankih govorili.

Ne samo ob štrajku, tudi drugače smo bili delavci Šeširja zelo enotni. Ves čas smo organizirali izobraževalne tečaje. Med predavatelji, ki so hodili k nam, so bili dr. Jože Vilfan, dr. Aleš Stanovanik, dr. Pokorn, Tone Fajfar,

Jože Rozman

Jože Rozman in drugi. Imeli smo tudi svojo knjižnico, ki je delala v ilegali.

Pripravili smo več akcij, s katerimi smo manifestirali našo organiziranost in zavednost. Največji praznik za našo organizacijo pa je bil leta 1938, ko smo razvili svoj delavski prapor. Te velike manifestacije se niso udeležili samo delavci loškega okraja, ampak so prišli tudi zastopniki jugoslovenske strokovne zveze iz vse Slovenije od Jesenice do Maribora. Ta prapor sedaj hrani Loški muzej.«

Jože Rozman je sodelavec tehničnega muzeja na Jesenicah. Pred štiridesetimi leti pa je bil glavni tajnik jugoslovenske strokovne zveze delavcev kovinske industrije in delavcev drugih takrat še manjših vej industrije.

»Kot strokovni tajnik sem ob štrajku hodil v Šešir, bodrit delavce naj v svojih zahtevah ne popustijo. Posredoval sem tudi v

pogajanjih med delodajalcem in delavci. Toda še mnogo let po stavki, ko sem zbiral gradivo o stavkovnem gibanju na Gorenjskem, sem iz originalnih zapisnikov uprave zadružne gospodarske banke izvedel, da je imel upravni odbor nekaj dni po stavki sejo. Na njej so pregledali poslovanje podjetja in ugotovili, da je bila tisto leto izredna konjunktura, da so delavci izredno dobro delali in da kljub štrajku ne bodo imeli izgube, temveč še vedno velik dobiček. Ker so se bali, da bi delavci zato zvedeli in ker so poznali njihovo odločnost, da se bore za svoje pravice, so sklenili, da jim dvignejo mezde. Delavci so dobili poseben dodatek ob božiču in potem večji dohodek vsak mesec. Tako se je izkazalo, da so delavci v štrajku uspeli v vseh zahtevah, tudi v zahtevi, da jim delodajalec dvigne mezde.«

Besedilo: L. Bogataj
Fotografije: F. Perdan

Nauzoče je pozdravila in na kratko spregovorila o razvoju in načrtih Šeširja predsednica organizacije sindikata Milka Langerholc.

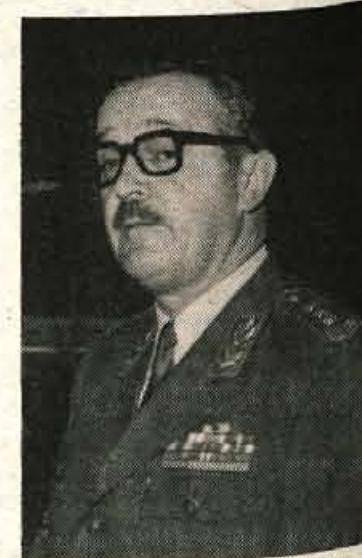

Po proslavi so delavci Šeširja goste in upokojence povabili na ogled tovarne. V spremstvu pomočnika tehničnega vodje Jožeta Notarja so si proizvodnjo ogledali tudi Boris Zihrl, Tone Fajfar in Tone Polajnar.

Otvoritev nove vojaške gimnazije »Franc Rozman-Stane« so se udeležili številni gostje. — Foto: F. Perdan

Slovenci dobili vojaško gimnazijo

Pomočnik zveznega sekretarija za ljudsko obrambo generalpolkovnik Ivan Dolničar: »Gimnazija predstavlja pomemben delež v celovitosti naših obrambnih priprav!« — Foto: F. Perdan

»Maršal Tito«, sredi lanskega leta pa je bila za njegove potrebe zgrajena nova in sodobna stavba za Bežigradom v Ljubljani, v neposredni bližini v petek odprtih novih gimnazijalnih prostorov. Gojenici, ki so bili sprejeti v vojaško gimnazijo leta 1971 so obiskovali osem različnih ljubljanskih srednješolskih zavodov (štiri gimnazije in štiri tehnične srednje šole), poučevalo pa jih je prek dvesto profesorjev. Ker so se razmire za študij le izboljševali, se je v dijaški dom in gimnazijo iz leta v letu vpisovalo vse več dijakov.

S tem pa, ko je začela vojaška gimnazija Franc Rozman-Stane z delom v novih, najsodobnejše urejenih prostorih, ko ima gimnazija svoje profesorje in ves potreben pedagoški kader, lahko rečemo in trdimo, da so zagotovljene najboljše možnosti za nadaljevanje študija gojencev ljubljanske gimnazije na vojaških akademijah, da je zagotovljeno nadaljnje usposabljanje oficirskega kadra v oboroženih silah SFR Jugoslavije.

J. Govekar

Martin Košir govoril političnemu aktivu

KRANJ — V petek dopoldne se je sestal ožji politični aktiv Gorenjske. Na sestanku so razpravljali o stališčih predsedstva zveze komunistov Jugoslavije o konceptih graditve družbeno samozaslužne kot osnove varnostnega sistema. O tem je članom aktivu govoril član centralnega komiteja zveze komunistov Slovenije in podsekretar v zveznem sekretariatu za notranje zadeve Martin Košir.

A. Z.

Na skromni in prisrčni slovesnosti je kolektiv bolnišnice za ginekologijo in porodništvo Kranj proslavil 20-letnico svojega obstoja. Ob tej priložnosti so se za dolgoletno vodstvo zahvalili s šopkom vrtnic direktorju primariju dr. Igorju Vetrju. — Foto: F. Perdan

Seminar za vodstva SZDL

Kranj — Izvršni odbor občinske konference socialistične zveze je na zadnji seji sklenil, da bo pripravil seminar za vodstva krajevnih konferenc socialistične zveze iz kranjske občine. Seminar za predsednike SZDL bo v petek in v soboto na Jezerskem. Na seminarju bodo razpravljali o organizacijskih in vsebinskih vprašanjih delovanja krajevnih konferenc socialistične zveze v kranjski občini.

A. Z.

20 let kranjske bolnišnice za ginekologijo in porodništvo

Dvajset let je minilo od takrat, ko je v nekdanji kranjski Porodnišnici na Gaštu, predhodnici sedanje Bolnišnice za porodništvo in ginekologijo, zajokal prvi novorojenček. Od tedaj se je veliko spremenilo. Novorojenčki se ne rodijo več v tesnih prostorih stavbe na Gaštu, oprema, s katero dela kolektiv, ki se v slovenskem merlu lahko ponaša tudi z najboljšo kvalifikacijsko strukturo med slovenskimi bolnišnicami, pa dohitava sodobne dosežke na področju ginekologije in porodništva. Naj ob tem omenimo, da so pri nabavi sodobne opreme vedno imeli posluh tudi kranjski delovni kolektivi.

V teh dvajsetih letih se je v bolnišnici rodilo več kot 35.000 otrok, opravljenih pa je bilo okoli 50.000 operacij. Ob tem omenimo, da oskrbovane paciente, teh je bilo skoraj 70.000, niso bile le z ožjega gorenjskega področja, pač pa tudi od drugih, saj si v ustanovu, kjer so uspeli odnos med zdravstvenim delavcem in bolnikom dvigniti na tako visoko raven, bolniki vsekakor prizadevajo priti.

Pomemben uspeh bolnišnice je vsekakor v močno zmanjšani umrljivosti novorojenčkov. Če vemo, da je umrljivost novorojenčkov v Sloveniji 21 promil, je 12-promilna umrljivost, to je 12 umrlih na 1000 živorojenih v kranjski bolnišnici, vsekakor lep uspeh. Te številke vsekakor slone tudi na dejstvu, da se je v tem času razvila organizirana skrb za zaščito ženske, matere in otroka. Tudi umrljivost med pacientkami je bila v dvajsetih letih obstoja bolnišnice minimalna: umrl je v tem času le 17 žena, med njimi take, ki so jih sprejeli že umirajoče. Tudi organizacija zgodnjega odkrivanja raka starih bolezni na rodilih je v kranjski bolnišnici dobro stekla: večino patientk, to je 70 odstotkov, odkrijejo, ko je bolezen še v začetni, najzgodnejši fazi.

Vsekakor ne bi uspehi, ki jih lahko sedaj po dvajsetletnem razdobju pregleduje kolektiv bolnišnice, bili tolikšni, če se za to ne bi prizadeval vsak posamezni član kolektiva kardarkoli in kjerkoli, pa naj bi to bilo v porodni sobi, v operacijski dvorani, na oddelkih ali v tehničnih službah. Ta svoj jubilej je kolektiv proslavil skromno in neopazno, zavedajoč se,